

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre . . . . 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

Az önálló bankért.

Az egész országban folyik a szervezkedés; egyik népgyűlés a másikat követi s különösen mozgalmas lesz a két őszi hónap, amely alatt amíg egyrésztől kenyértörésre kerül a politikai válság, másrésztől az ország egyik szélétől a másikig megmozdulnak a választókerületek, hogy az önálló bank felállítását követeljék.

Ezzel az egyöntetű fellépéssel szemben hiába való azt állítani, amit az osztrák szócsovek kürtölnek bele a világba, hogy nem a nemzet óriási többsége, hanem csak egy hatalomra vágyó kisebbség akarja az önálló bankot.

Vannak ugyan még Magyarországon gyökeres hívei a bankközösségnek, de ha közelebbről megnézzük, hogy ezek a hívek honnét toborozzák a csapataikat, rögtön tisztában leszünk az indokokkal is, amelyek őket vezetik.

Nagyon kevés azoknak a száma, akik az önálló bank felállításában akkora veszedelmet látnak, hogy attól tönkre megy az ország. Néhány fekete szemüvegen keresztül néző közigazda és elméleteken nyaraló szobatudós aggodalmaskodik. Ezekhez csatlakozik egy két pénzember, valamint az agraristák közül azok, akik az önálló bank folyományát képező gazdasági függetlenségtől a nyerstermények kiviteli piacainak elvesztését féltik. Ezek a jóhiszemű ellenfelek, akikkel lehet vitatkozni és küzdeni, mert a maguk álláspontja szerint ők is a nemzet javát akarják.

A másik csoportot azonban, amely nyilvánvalóan önérdékből védi a közös bankot és roszhiszeműen, a nemzeti érdekek rovására szolgálja a saját zsebét, egyszerűen le kell törni. Ezek a nagytőkék urai, akik a nemzet egyetemes érdekeivel ezideig sem sokat törődtek; a részvénylovagok, akik kevés kockázattal nagy jövődelmet biztosítottak magunknak; továbbá az osztrák járszalagra fogott ugynevezett magyar kereskedelem oszlopai, akik a börzén harácsolják a milliokat és tulajdonképen alig mások, mint az osztrák kereskedelem csatlósai, zsoldosai, vagy rabszolgái.

Egész közgazdasági életünk bécsi irányítás szerint rendezkedett be. Különösen a kereskedelmi és spekulatív téren dolgozó osztályok annyira megszokták már az ígát, hogy sokan elsem tudják képzelni: miként

élnék meg nélküle. Nemzedékeken keresztül belegyötörték magukat abba a gondolatba, hogy Magyarországon osztrák támasz nélkül nem lehet kultúra, gazdasági fejlődés, anyagi jólét. Ennek a tudatnak behódolt egy időben az egész magyar kereskedelem. Ebben a tudatban nevelték fel a mai generációt, amely retteg a rendszerváltástól, mert a hitelért, tehát existenciájáért remeg. Kishitűvé lett s azt hiszi, hogy az osztráknak csak be kell csuknia a markát és éhen hal egész Magyarország.

A nemzet zöme azonban igenis kívánja az önálló bankot, mert nem hisz az ijesztgetésekben s látja azt, hogy Ausztriában mennyire ragaszkodnak a bankközösséghez. Az pedig már csak bizonyos, hogy Ausztria nem a magyar érdekekért védelmezi a közös bankot s önzetlenül nem járt el Magyarországgal szemben soha, amióta a történelmi kényszer a szerencsétlen közösséget létrehozta.

Látjuk azt is, hogy a nemzetnek az a rétege, amelyet nem lehet sem önzéssel sem osztrák befolyással meggyanusítani, a gazdasági függetlenség híve. Látjuk azt, hogy még azok is, akik politikai opporitútasból meg tudnak alkudni a fenálló viszonyokkal, örömmel üdvözölnék az önálló bankot, csak a parázshoz félnek nyulni, vagy azt hangoztatják, hogy annak megvalósítása ezidőszerint lehetetlen, tehát kár ezzel a kérdéssel felforgatni az ország békéjét.

Már ez az álláspont maga azt igazolja, hogy az önálló bank a nemzet gazdasági életére előnyös, a függetlenség kivívásához pedig elengedhetetlen feltétel s hogy az eddigi állapotot csak kényszerűségből, a békeség kedvéért tűrtük.

De elvégre örökké nem alkudhatjuk el minden jogunkat s nem tehetjük Ausztriától függővé azt, hogy önálló gazdálkodást folytathassunk-e, vagy nem?

A politikai opporitútas kérdéseit bírál-gassa a kormány, mérlegeljék az országgyűlési pártok. Mi itt a kerületekben ezekkel ne foglalkozunk. A mi hazafias kötelességünk az, hogy állást foglaljunk az önállóság mellett s kijelentsük, hogy a bank felállítását követeljük s aki ennek az álláspontnak a híve, azt támogatjuk. Lássák odafenn, hogy a nemzet a bécsi fenyegetésektől nem ijedt meg, jogait fel nem adja s ha újra elodázzák is a kérdést,

gazda nélkül csinálják a számadást, sőt még erősebb és fokozottabb lesz a küzdelem a gazdasági függetlenség iránt.

Az önálló bank és a külön vámterület a politikai élet legexponáltabb előterében maradnak mindaddig, amíg jogos törekvéseink nem érvényesülhetnek. Ez a két ütközőpont fogja uralni a parlamenti életet; ezen török vagy hiúsul meg minden kísérlet, amely a nemzet és uralkodó közötti ellentétet kiegyenlíteni, a Monarkia két állama közti békeséges megegyezést biztosítani akarja.

Egyelőre természetesen az önálló bank aktuálisabb, mert 1911-ben már felállítható, míg a közös vámterület 1917-ig feltétlenül fenmarad. Ezért a bankkérdés az, amely a politikus világot s vele egész Magyarországot legközelebből érinti.

Nem állítja senki, hogy az önálló bank lenne elsősorban az a hatalmas erő, amely minden gazdasági bajunkon segítene. Annyi azonban bizonyos, hogy a közös bank nem szolgálja a magyar érdekeket s ha ezidőszerint nem is lehet működése ellen kifogás, mégis ki vagyunk szolgáltatva idegen, sőt ellenséges osztrák érdekek érvényesülésének. Hiszen arra is volt már példa, hogy az osztrák érdek nem riadt vissza gazdasági helyzetünk ferde színben való feltüntetésétől, tőkének visszavételétől, gazdasági életünk alapjainak megtámadásától. Ki biztosít bennünket arról, hogy ezek az irányok sohasem érvényesülnének az osztrák befolyás és vezetés alatt álló bankban? Ki olyan dőre, hogy saját védelmére szolgáló fegyverét az ellepségére bizza?

Az önálló bank ha egy csapásra nem is gazdagítaná az országot, de mindig csak a magyar érdekeket védelmezné. Magyarország Ausztriával szemben gazdasági téren már régóta harcban áll; a bankközösség indoka ezzel az állapottal megszűnt s még ha az átalakulás nehézségekkel és zökkenéssel jár is, Ausztriával a jövő gazdasági függetlenség szempontjából bankközösségben nem maradhatunk.

És nem kell azt hinni, hogy az önálló bank felállítása annyira lehetetlen, amint azt egyes érdekkörök állítják. Sőt — amint a jelek mutatják — vezető körökben hisznek a közös bank megszűnésében. Ugy hirdlik, hogy a nagy bankok is fedezik készpénzkészlettel szükségleteiket, hogy a

netán beálló változás őket készületlenül ne találja. A vezető bankok óriási mobil tőkét halmoztak össze, amiből arra lehet következtetni, hogy az önálló bank ideje elkövetkezik.

Szervezkedjünk s tartsuk ébren a kérdést. Mozduljon meg minden kerület, minden falu; küldjük az izenetet fel a kormánynak és parlamentnek: önálló bankot követelünk!

A miniszter és a vizsgák.

Ez a kérdés bizonyára nem ösmeretlen a közönség előtt, de sőt, akik az efféle nyilvántartják, azt is tudják róla, hogy a függőben levő ügyek közé tartozik, melyre nézve a tanügyi körök érdeklődéssel várták a kormányt döntését.

Az utóbbi években kialakult közvélemény ugyanis mind általánosabban sürgette, hogy az elemi iskolákban az évvégi nyilvános, ugynevezett parádés vizsgálatok töröltsenek el s helyettük évről-évre ünnepélyek tartassanak, melyekben az iskolát és nevelést érdeklő előadások, felolvasások, szavaltatok stb. adatnának elő tanítók és tanítónők közös részvételével.

Arad város iskolaszéke a közigazgatási bizottság útján fölterjesztett ez irányú kérelmére most válasz jött a tanügyi kormánytól, mely ennek a kérelemnek teljesítését a meghatározottabban megtagadja.

Először is hivatkozik a leirat az 1868. és 1876. évi törvényekre, melyek a vizsgálatok tartását előírják, másodsor a tanügyi és az iskola érdekében szükségesnek is tartja, hogy a növendékek a nyilvánosság előtti szerepléshez már korán hozzászokjanak, másrészt pedig hogy a szülők eme nyilvános vizsgálatok révén az iskolákat, melyekre gyermekeiket bizzák s melyek fentartására annyit áldoznak, ellenőrizhessék s az azokban folyó tanítás és nevelés mibenlétéről tudomást szerezzenek.

Kétségtelen, hogy a miniszternek, illetve a nevében intézkedő államtitkárnak bizonyos tekintetben igaza van, mert a mi törvény az törvény és azt — amíg meg nem változtatják — meg kell tartani; a szülők ellenőrzési joga sem alap nélkül való, mert bizonyos, hogy az adóállérből föntartott és a családot oly közelről érintő intézmény, mint a népiskola, szükségképpen a legszélesebb körű nyilvánosság ellenőrzése alá helyezendő, melyben nemcsak a törvényhatóság választotta felügyelőnek és a tanítás megfigyelésére kiküldött iskolaszéki tagoknak, hanem a közvetlenül érdekelt szülőknek is kell, hogy részük legyen. De hát mindezek dacára is be kell

A váradi véres virradat.

Ibrahim basa épen akkor vonult be Nagyvárad falai közé, amikor a Kőrösparton piros pünkösdi virágos napját ünnepelték. A főpácon ütött tábort a váradi fehérsétség, éktelen lármát csapva. Már már hajbaptak a kontyos emberek azon, hogy ki legyen a pünkösdi királynő, amikor megharsant a város kapui felől az Ibrahim héthatárt rengető kürtje. Egyszeribe elült a zaj, szétugrott az asszonyi tábor. Tudta mindenki, hogy amikor Ibrahim ellátogat a Kőrös partjára, nem megyen el üres kézzel. Házzól házza járnak a szpáhijai, hogy előkutassák a váradi szép asszonyokat, patyolatos leányokat, akikkel a kegyelmes nagyvezérnek akart kedveskedni. No meg a saját háremét is fel kellett frissíteni mindig néhány szép virág-szállal, amilyen bővíben termett a váradi sáncok alatt.

Ibrahim bösz haraggal verte hétágu ostorával arabs ménjét, amikor látta, hogy az utcák néptelenek. A lakosság pincébe, földalatti üregekbe bujt. Csupán az öregek ültek a házak előtt a léceken, nagy alázattal köszöntve a kegyelmes urat, aki most minden élet parancsolója lett.

— Te kutya gyaur, szolt egy gubbasztó ősz magyarhoz a rettenetes Ibrahim. Nem jön élém

látni, hogy a népiskolák évről-évről nyilvános vizsgája idejét mult, céltalan és visszás szokás, melyre a miniszternek a törvényre támaszkodó rideg elutasítás helyett előbb-utóbb más álláspontra kell helyezkednie.

Első sorban a törvényt — ha rossz, vagy túlélte magát, — meg lehet, sőt meg kell változtatni. Örök időkre nem hozzák a törvényt s ha eljött az ideje, föl kell azt cserélni jobbal, vagy egészen eltörölni. És addig is, míg a jelen esetben megtörténhetik, lehet annak a magyarázatában, végrehajtásában oly módokat találni, melyek a célszerűtlenné, sőt károsá vált törvény hatályát lényegesen enyhítik.

Uram istenem, hány jó törvény végrehajtását mulasztják el részben, vagy egészen oportunitási, vagy politikai okokból! S az őszinteség bizonyos hiányára kell következtetnünk, valahányszor egy miniszter valami reform létesítésénél oly tüntetőleg hivatkozik a törvényre, mint akadályra. — Ami már a kérdéses leirat amaz indoklását illeti, hogy az évvégi vizsgálatok föntartása a nyilvánosság és a szülői ellenőrzés lehetővé tételének szempontjából szükséges, erre nézve csak annyit jegyzünk meg, hogy az ellenőrzésnek ez a módja nagyon is hiányos és fogantatás nélkül való. A szülők amugy is nagyon jól tudják, mi történik az iskolában, hogyan bántak a gyermekekkel, mit tanítanak és mennyi leckével, házi dolgozattal terhelik meg őket napról-napra, hétről-hétre. Bizony jobban tudja ezt a szülő, mint bármely más ellenőrző szerve az iskolának; csak hogy nem tehet ellene semmit, bár szomorú tapasztalata vagy alapos panasza is van ebben az irányban. Hát még a parádés vizsga eredményei után, ahol gondoskodva van, hogy a felhívott tanulók tudjanak is valamit s közmegelegedésre feleljenek, mert ennek ellenkezője botrány volna s épen nem felelné meg a mézes madzag szerepének, hivatásának.

Igenis, — amint már érintettük — szükségesnek tartjuk a szülők ellenőrzési jogát a népiskolákban, de abban az értelemben, hogy közös értekezések vagy egyéb intézkedések révén módjukban legyen a szülőknek jogos panaszaiikkal és méltányos óhajtaikkal hivatalos uton előhozakodniok és azok orvoslása, illetőleg teljesítése érdekében befolyjniok.

Egy szó mint száz, az elemi iskolák évvégi parádés vizsgái eltörlésére indult mozgalomnak arra az elutasító leiratra nemcsak megszünnie, de még megállapodnia sem szabad. — Meg kell szünnie végre annak a visszás helyzetnek, hogy a tanító az intenzív, instruktív, lélekfejlesztő nevelés helyett az év második felét arra használja, hogy tanítványai az évről-évről nyilvános vizsgán egyes kérdésekre a publikum szája-ize szerint felelni tudjanak.

senki a hitetlenek közül, hogy hódoljon a legszentségesebb szultán katonájának, hogy csokolja a lovam patáinak a porát?

— Kegyelmes, nagy uram! Ninesen ezen a tájékon emberfia. Csak az öregje botorkál még a felföld partján. Az ifja ott van a fejedelem seregében. Hadverő lett mind. Ami pedig vászoncseléd volt, rabláncra füzte Ahmed basa még a husvétkor.

— Hazudsz kutya gyaur! Elbujtak előlem! De hiába! Rabszifra kerülnek mind! Ha maguktól elő nem bujnak az egerlyukakból, majd kiöntöm őket!

Azzal nyomban parancsot adott, hogy a Kőrös vizét gátolják el a sánc alatt. Aztán, ha a szilipek mögött már emeletnyi lett a víz, egyszerre törjék át a gátat. A rohanó áradat elönti a várost s majd — kibujnak az ürgék az egerlyukakból. Ibrahim felkacagott s már előre kéjelgett, ha elgondolta, hogy egyszerre csak megnépesedik a Kőrös partja, amikor az ár áttöri a gátat és befurakodik a földalatti rejtekekbe.

A rettenetes Ibrahim, akinek elvonulását a messze rónaságon elhamvadtt falvak, ujonnan lett temetők jelezték, kétezer lovassal körükerítette a várost, hogy a meneküléskor senki emberfia el ne vonulhasson. Aztán kiadta a parancsot.

Patronage egyesület.

E hó 10-én és 11-ikén tartották meg Budapest az országos patronage kongresszust, a melynek eredménye lesz az, hogy a patronage egyesületek az ország minden jelentékenyebb városában megalakulnak s a társadalom magára vállalja azt a nagy szociális munkát, a mely a fiatalok bűnösök védelmét s a kriminalitás csökkentését célozza.

Az újabb büntetőjogi törvény alkotások minden államban szakítottak a megtorlás merev alapelveivel s a büntetés kiszabásánál, valamint a büntető eljárásban is mindinkább érvényre jut a javításra való törekvés. Ez az elv érvényesül a mi törvényhozásunkban is, amely most már a fiatalok bűnösét más elbánásban részesíti, hogy ezzel megóvja a teljes erkölcsi züléstől.

A büntetőtörvénykönyvek és a bűnvádi perrendtartás kiegészítéséről és módosításáról szóló 1908. évi XXXVI. t.-cikknek a fiatalokra vonatkozó II. fejezete, amely ezt a nagy szociálpolitikai jelentőségű célt szolgálja, 1910. év január hó 1-ével életbe lép.

Büntetőtörvénykönyvünknek a fiatalokra vonatkozó rendelkezéseit, amelyek a fiatalok büntetését a felnőttel majdnem azonos elbánásban részesítik, e törvény hatályon kívül helyezi s azokat új rendelkezésekkel váltja fel.

E rendelkezések alapeszméje, hogy a bíró első sorban ne a büncselekményt, hanem a büntetett fiatal korát, annak családi, társadalmi és személyes viszonyait tartsa szem előtt s azok alapján oly intézkedéseket tegyen, amelyek nem a megtorlást, nem az elkövetett rosszal arányos büntetés kiszabását, hanem mindennek előtt a fiatalok jövő magatartásának helyes irányba terelését, a fiatalok erkölcsi megmentését célozzák és arra alkalmasak.

E törvény a fiatalok lelkiületét tartotta irányadónak büntetési rendszerének megalkotásánál s a fiatalok erkölcsi fokának különbözősége szerint különféle rendelkezésekre jogosítja fel a bíróságot.

A jövőben a bíró a fiatalokot megdorgálhatja, a végett szülőinek vagy az iskolai hatóságnak adhatja át, szigorú szabályok s felügyelet alá helyezés mellett öt próbára boesáthatja, súlyos esetekben azonban a fiatalokot javító nevelésre, sőt tíz évig terjedhető fogházbüntetésre is ítélni.

A bíróság csak úgy választhatja ki a megfelelő rendelkezést, ha a fiatalok életviszonyairól pontosan értesült.

A bíróságnak a fiatalok terhelt társadalmi, családi és személyes körülményeire vonatkozó adatok beszerzésénél, ugyszintén akkor is, ha a fiatalok terheltet próbára boesáthatja, vagy a

— A legszebb gyaur szüzet, aki léteznék a a hitetlenek között, hozzátok élém. Az én szakállamat vakargassa, az én arcomat esiklandozza háremem legpuhább pávatollával.

Vakondok élete volt azokban a szomorú időkben a váradi magyaroknak. A föld alatt vájtak a szerencsétlenek mentsvárat, ahová kincsüket, drágaságukat, gyermekeiket, jó magukat rejtették, amikor közeledett a vérszomjas, tarfejű pogány sarcolni, janicsárnak való ifjat elhurcolni, keresztény leányt rabszifra füzni.

Ott a föld alatt tanyáznak most is. A templom alatt hatalmas négyszöglet vájt a kétségbeesett emberkéz. Nagy veszedelem idején ide, a Szent-László sirja köré gyültek, hogy térdenállva menesszenek buzgó imát az ur trónusának szent zsámolyához. Az istenes énekek, az epedő fohászok új erőt, új hitet varázsoltak az ellankadt reménységekbe és bizodalommal hallgatták a lelkészük szép szavát, hogy a Megváltó ellátogat a föld alá is a hivei segítségére, mert a keresztnek győzedelmeskednie kell a pogányok félholdján.

Pünkösdi imára is a László sirja köré gyültek a váradi emberek. Földesur, nemes és jobbágy egyformán borult le a kereszt előtt. Nem szőlított itt senkit nagyuri gög robotos munkára.

javitónevelés alatt álló fiatalokot kísérletileg a szabad életbe helyezi, a felügyelet gyakorlásánál a társadalom közreműködésére nélkülözhetetlenül szüksége lesz.

A bíróság csak a társadalom buzgó munkájától támogatva oldhatja meg sikeresen feladatát és működhetik hatályosan közre abban, hogy a fiatalok erkölcsi romlásának és ezzel kapcsolatban az általános kriminalitás növekedésének gát vetessék.

A társadalom több helyen e feladatok elvégzésére patronage egyesületeket alakított. Ily egyesületek alakítása azért is kívánatos, mert a bíróság csak akkor értesül a fiatalok zülléséről, amiképpen nagyobb fokú erkölcsi veszély jelenlétét már büntetendő esemény elkövetése igazolja, míg az ily egyesületek a veszély megelőzésére is alkalmasak.

Zalaegerszeg városának társadalmában szintén megindult a mozgalom ily egyesület alakítása iránt s annak szervezésére s a megalakítás előmozdítására a Patronage-Egyesületek Országos Szövetsége dr. Balogh Jenő urat, a Magyar Tud. Akadémia tagját, budapesti egyetemi tanárt és dr. Horváth Dániel urat, a Patronage Egyesületek Országos Szövetségének titkárárt küldötte ki.

Meg vagyunk győződve arról, hogy a társadalom nem fog elzárkózni a munkában való részvételtől. Tartozik ezzel a humanizmusnak, de egyszersmind saját magának is, mert hiszen tulajdonképpen önmagát védi akkor, amikor a kriminalitás csökkentésére törekszik.

A humanizmus alaptétele, hogy a gyengéket támogatni kötelesség. Ezt a kötelességet az emberiség sporadikusan mindig teljesítette is; a keresztény világnézetnek s a társadalmi szolidaritás eszméjének tényleges megvalósulása pedig szociális kötelességeink homlokterébe jutott.

Az újabb tudományos kutatások azt bizonyítják, hogy a gyengék védelme állami és társadalmi életünk biztonságának egyik alapfeltétele. Különösen a büncselekmény lényegéről és a büntetési természetéről végzett újabb vizsgálódás igazolta meggyőző érvekkel, hogy a büncselekmények elkövetését sikeresen megelőzni s a büntetettek számát eredményesen apasztani csak e kötelesség lelkiismeretes teljesítésével: a gyöngék szeretetteljes és céltudatos oltalmával, a jól szervezett patronage-munkássággal lehet.

A szociális kötelességek teljesítésétől el nem zárkózó államoknak és társadalmaknak a gyöngék gyámolítására irányuló számos intézménye eddig is sikeresen szolgálta a büntető politika céljait, bár a büntetőjog és a jótekonyság kapcsolatát s a kettőnek egymáshoz való természetes viszonyát éppen a büncselekmény lényegének s a büntetési természetének téves felfogása

s ezzel kapcsolatban a régebbi büntető politikának téves iránya miatt tiszta világításban nem láthatta. A gyermekvédelem, az agok és a munkaképtelenek segélyezése, a betegek gyógyítása, a munkát keresők pártfogása, a magukra hagyott fiatalabb nők oltalma s a jótekonyságnak ezernyi más neme, a melyek a multnak világából tündöklő fényrel ragyognak felénk, mindannyian közrehatottak a büncselekmények veszedelmének kitett gyermekek, férfiak és nők erkölcsi épségének megóvására s ezzel a büncselekmények megelőzésére is.

A közsegélyre szorulóknak nagy tömegében nem kerülték ki az emberbarátok figyelmét a társadalom leginkább elhagyott tagjai, a letartóztatottak s szerencsétlen hozzátartozóik sem. Ezeknek támogatására rabsegélyző egyesületek alakultak, a melyeknek áldásos működése hazánkban is számos könnyet szárított fel és a büntetettek százait mentette meg a visszaeséstől.

A közjótekonyságnak s a büntetőjognak érintkező pontjai tehát eddig is megvoltak és hasznos befolyást gyakoroltak egymásra.

Mint hogy mégis az újabb büntető jogtudomány (különösen a büncselekmények elkövetését elősegítő tények tisztább felismerése) s az újabb tudománynak eredményeként jelentkező egyes tételes törvények (hazánkban főleg az 1908: XXXVI. t.-cikkbe iktatott büntető novella) új feladatokat tűznek ki s a társadalomra eddig ismeretlen új kötelességeket rónak.

A patronage-munkásság újjászervezését és gyökeres reformját a modern büntető politika szempontjából — a jótekonyságnak eme kiterjedt szervezete és áldásos működése mellett sem lehet elkerülni.

A büntető jogtudomány új irányainak értékes tételei körül a patronage-tevékenységet legközelebből az a megállapítás érinti, hogy az elzárkózást és a büncselekmények elkövetését igen gyakran a gyöngébb akaraterője és a csekélyebb értelmiségű büntetési veszélyes környezete és erkölcsi elhagyottsága, a felemelő társadalmi szeretetnek és a megfelelő társadalmi ellenőrzésnek hiánya idézi elő.

Ha a gyöngébb akaraterője, vagy csekélyebb értelmiségű embert a normális ember színvonalára emeljük; ha azt, aki veszélyes környezetben él, támogatjuk és ellenőrizzük vagy e környezetből kiragadjuk; ha az erkölcsileg elhagyottat szeretettel magunkhoz emeljük és számára megfelelő környezetet létesítünk: megmentjük számára a becsületes életet s a benne rejlő veszélytől megmentjük az államot és a társadalmat.

Egyformán ember, könyörgő, kétségbeesett teremtese a Mindenhatónak volt itt mindenki.

Lőrinczy Ferenc, a sok esatát állt, vitéz dalia, sehogy sem tudott beletörődni abba, hogy elbujjék a török elől. Sohase látta még az ő hátát az ellenség. Vagy szemben volt vele, vagy meg ő tekintette a pogány eszeveszett vad futását. Menekülésre se vágta a sarkantyúját toporzékoló paripája oldalába. Csak olyankor nógatta vágatására a nemes állatot, a mikor a futamodó ellen után kellett iramodni. Most is elkeseredetten lépett a földalatti szentélybe és buzdította pajtásait, hogy vonuljanak az Isten napfényes ege alá és vivjanak harcot a törökökkel. Hiába siránkozott a sok asszony meg leány, hogy ezerranyai a török odafent: istenkisértés volna szembeszállni véle. Ferenc nem tágitott s már-már maroknyi csapattal a földalatti üreg szája felé tartott, amikor hirtelen hófehér karok fonódtak nyaka köré, lágy öleléssel.

— Maradj velünk, szép vitézem! Drága szerelmem! Odafent biztos halál vár reád. Karomban a boldog, mámoros élet kínálja néked minden üdvét. Ne menj, még elárulsz bennünket. A török, üresen találva a házakat, ugyanis elvonul...

Ferenc visszafordította dufürtű fejét és a szépek-szépe forró, szerelemittas esőket forrasztott a sörte bajusz alá.

tott a sörte bajusz alá.

Régen szerették egymást. Még akkor vallotta be szerelmét az Adorján várkertjében, amikor a pogánynak még hire-hamva sem volt nagy Biharországban. Ködmönös, kis legény volt akkor a — Ferkó, ártatlan babaleány a Barsay Terka, akinél szebb bimbó nem virult sehoh az Alföld végtelen, égbeolvadó rónaságán. Örök hűséget fogadtak volna már régebben a pap előtt, ha nem garázdálkodott volna a környékükön a török vérszomjas hadinép, örök rettegésben tartva minden faju és rendű népét a Köröspartjának.

Terka bársonyos kezefejével végigsimogatta jegybéli legénye pelyhedző arcát és a borus tekintetét mosolyra olvasztotta nevető szemének reményfakasztó sugaraival. A gömbölyű karok selymes páncélja odakulosolta a dalia fejét a lázasan dobogó kebelre, amelynél szebb párnán még nem álmodott halandó a mesebeli boldogságról.

És a dalia izmos kezéből kihullott a halált osztó kard... Az apró, női ujjak pedig kikapcsolták a gyilkofogó páncél rozsdás csatlajait...

III.

Ibrahim betartotta kegyetlen szavát. Másnap hajnalra toronymagasra emelkedett a Körös vize a sánc alatt és a kürt szavára megbontották a sánc palánkjait. Az ideig-óráig bilincsekbe vert vizár ellenállhatatlan erővel törté át a folyó medrét és rövidre rá az egész város fölött öntudatlan, kegyetlen urrá lett a pusztító elem, a vadul szétterpeszkedő vitzömeg.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Publ. Nimródok tanyája.

Sem Demosthenes, sem Cicero, sem Apponyi Albert, de többet mondok, még Ruzsicska Kálmán sem beszélt annyit és oly ékesszólóan, mint a mennyit és mindig beszélnek augusztus elseje óta a megszapordott egerszegi vadászok.

Az mellékes, hogy az 1500 koronáért kibérelt területükön nem igen van vad, de azért, ha közéjük kerül sz reggel avagy este, szárazon vagy vizen, éjjel-e vagy nappal, élve-e vagy halva, ott nem hallasz mást, mint foglyot, foglyot, foglyot. Közbe egy-egy fúrjet, fácskát, nyulat és olyan duplázott durr-durrokat, hogy szinte a füled zug. És roppant tévedsz, ha azt hiszed, hogy ezt az állandó thémát egy Bleriot vagy Cook és Peary képes volna meg nem unt medréből kiközköztetni.

Azt meg kell adni, hogy sokszor érdekes dolgokat lehet tőlük hallani, rendesen olyan történetekről, a melyeket maguk gondoltak ki. Ebben a tekintetben kiváló vadászok. Az anazólásoktól a »sógorok« asztala felett levő és az igazmondásra állandóan figyelmeztető esküre emelt kéz kinjában kezd már lekonyulni. Pedig az olyan meséket, hogy a nyulat golyós puskával lötte le, hogy a golyó a gerincén végig ment és egy foglyot 100 lépésről olyan magasról lött le, hogy mire leesett, a felét egy vércse megette, már fel se veszik.

Azonban vannak érdekes eseteik is, ezeket azonban sohse egy ember adja le.

Ezeket tehát a szerkesztendő egerszegi vadász-almanach számára megőrzés végett leközlöm.

Ugy mondták, hát én is így mondom, hogy örült melegen sütött a nap, mikor egyik hegyes-völgyes, de inkább hegyes területet jártak be hárman. A jó Isten a tudója, mióta jártak, de már régen járhattak, mert a gyöngyöző verejték csak úgy hömpölygött róluk és a nyelvük az lógott, mintha napszámba lógnának. De mindennek dacára még csak egy hitvány veréb se került terítékre.

Egyszer csak — ahogy mennek, mendegélnek, ici-pici nyul, buza földön az árnyékba félve meglapul — azaz csak lapult volna, mert észre vette, hogy a vadászok is észre vették. Uccu neki, ved el magad, szalad a kis süldő nyul ki az országútra. Az én vadászom se rest, durr, durr és a nyul élettelenül nyult végig az országút közepén.

Egy gyerek szalad utána, hogy felvegye. Megelégedéssel emeli fel, hogy megmutassa a vadászoknak.

tották a sánc palánkjait. Az ideig-óráig bilincsekbe vert vizár ellenállhatatlan erővel törté át a folyó medrét és rövidre rá az egész város fölött öntudatlan, kegyetlen urrá lett a pusztító elem, a vadul szétterpeszkedő vitzömeg.

Ibrahim a kálvária osucán ütötte fel a sátrát és onnan akart kéjelgő szemlélője lenni a bekövezendő, borzalmas pusztításnak, a kétségbeesett emberek menekülésének. Egy olyan borzalmas kép tárult eléje, amely még Neró szívét is meglágyította volna, de neki tulvilági gyönyörűséget szerzett. A kihaltnak látszott város egyszerre megélné. A föld alól ezrével bujtak elő a kétségbeesett emberek, levegő után kapkodva, ruhátlanul gázolva az egyre növekvő vizárban.

Az előbb még siri némaságba burkolt utcák kisérteties esendjét felverte ezer ajak siró panasza, velőig ható segélykiáltása, őrvjögő hörgeése. Ilyen lehetett a sorsa Fáraó népének, a mikor a Vörös tenger hullámai összecsapkodtak felette.

A szpáhik a falakon kívül lesték a menekülőket. Aki elkerült a határt s kimenekült az országútra halál ölelő karjaiból, belerohant az emberi arcot viselő, tarfejű ördögök gyűrűjébe. Nem volt menekülés. Lőrinczy Ferenc jobb karjában hatalmas gyilkoló acéllal vágott utat magának és menyasszonyának, aki görcsösen

Azaz csak mutatná! Mert a hogy felemeli, a nyul magához tér és a meglepett gyerek hátán keresztül ugorva most már egy sikerült uccu neki, vesd el magaddal végképp eltűnt üldözői szemei elől.

Vadászaink meglepődéséhez némi adag bosszúság is járult, de hamar tul tették rajta magukat. Na igen, mert — ugy-e most azt hiszik, hogy egy másik nyul jelentkezett a lőtávolban? — Dehogy!

Az egyiknél volt egy osomag kártya és mivel éppen egy jó árnyékos helyet találtak, szépen leültek kaláberezni.

Egy másik vadászunknak nem volt kutyája. Kutyá nélkül foglászni pedig kutyát sem ér.

Képzeltetni, mily nagy volt az öröme, mikor egyik vidéki előkelő urtól kap egy fajtisza nemes és ritka faju, jóformán már egészen betanított vadászkutyát.

Pórázon vezeti haza és büszkén legelteti rajta szemeit.

És a nemes állat ment is, míg egy gyereket nem látott. Új gazdája lélekjelenlétének köszönhető, hogy a pórázzal idejekorán visszarántotta, mert különben összeharapta volna a gyereket. De nemcsak ezt a gyereket, de valamennyit, akivel szembe került.

Na, hisz erről majd leszokik. Látszik, nincs még a városhoz szokva, gondolta az új gazda, majd otthon kipróbálja.

Hát a próba aztán lelohasztotta a kutyába vetett büszkeségét. Mert nemcsak az utcán, de otthon is megugatott és készült megharapni mindenkit, de leginkább kitűnt az által, hogy semmiféle parancssóra nem reagált.

Mit csináljon már most a kutyával? Gyönyörű szép állat, halálos vétek volna tőle megvalni. Ennek valami baja lehet!

És tényleg, értvén valamit a gyógyászatához, kisütötte, hogy a kutya jó kutya, remek állat, csak egy baja van neki, kezd süket lenni. Azért is nem hallja, ha parancsolnak neki.

Na, ha csak ennyi a baj, ezen könnyű segíteni! És kifundálva valami süketség elleni kenőcsöt, azóta hűségesen kenegeti a nemes állat füleit.

Nem mindig.

Van egy jóraivaló, tisztességes és kedvelt uri ember, a kiért igazán kár, hogy hebegve beszél.

A napokban éppen egy társaságban fordult elő ez a fogyatkozása, a mikor is egy hölgy a hebegő ur egyik jóbarátjához fordulva sajnálkozva kérte tőle.

— Igazán kár érte. És mondja csak mindig ugy hebeg?

— Dehogy! Nem mindig — mondja a jó barát — csak akkor mikor beszél.

kapaszkodott mesztelen karjával és lábával jegyese testébe. Nem használt ott a hősi virtus, Ferencet hátulról megrohanta néhány török s mire védekezhetett volna, már vasmarok szoritotta össze, kötél tette bénává lábát, kezét. Még annyi ideje sem volt, hogy a kardját szívébe márhassa. Látnia kellett, mint fogja át egy durva, marcona szpáhi marka a Terka patyolatot testét, csókolgatja puffadt, duzzadt szájával araja harmatos, rózsás orcáját. Ájultan, eszméletlenül hurcolták el a váradi százsor-zépet Ibrahim elé.

— Ime a legszebb váradi szűz, — szólt a szpáhi, a basa satora elé érve.

Ámbrailattal, baizsamos olajjal keltették életre. Azt hitte a szerencsétlen, hogy e rémeket csupán álmodja. Nem hitte, hogy ez szomorú, kétségbeejtő, kegyetlen valóság. Csak akkor érezte, hogy nem álom az, a mi vele történik, a mikor a petyhüdt, öreg csont Ibrahim átölelte vékony karjaival s szakállával az ajkát érintette.

Kétségbeesetten tekintett körül. Ferenc koponyáját éppen akkor hasította keresztül egy szpáhi csatabárdja, a másik pillanatban márványhideg ajkat csókolta Ibrahim kéjsóvár, kiszáradt ajka is . . .

Nagy Béla.

Ősz van . . .

Ősz van. Elsárgult már az akácfa lombja,
Hullnak a levelek, hullanak halomba.
Bus zizegésükben olyan sok a bánat,
Mintha velem sirna, mindenik — utánad . . .

Pedig csak nekem van eltűnt üdvösségem,
A mely föl nem ujul napsugár tűzében.
— Uj lombot hajt a fa, újból nyíl a rózsza . . .
Csak a te szerelmed el ne hervadt volna.

Ugye azért édes, ha tavasz lesz újra
S rózsás földre hajlik le az ég azurja . . .
A mikor a multhoz tér vissza a lelked,
— Ugye felkeresed a temető kertét? . . .

Jöjj el . . . Látogasd meg az én roskadt sirom . . .
Nem azért, hogy lelked bus könnyeket sirjon,
De hogy ajkad üdvét leszívjam a mélybe,
. . . Csókolj meg egy rózsát s tedd sirom fölébe.

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Felhívás! Az egyesületi alapszabályok 7-ik szakasza értelmében van szerencsénk az alább felsorolt egyesületi tag urakat tisztelettel felhívni, hogy amennyiben egyesületi tagsági kötelezettségük az 1909. év végével lejárt, az egyesületből való kilépési szándékukat az egyesület titkári hivatalánál f. évi október hó 31-ig jelentsék be, mert ellenkező esetben az alapszabályok fent hivatkozott szakasza értelmében újabb 6 évre az egyesület tagjainul fognak tekintetni.

Tagsági kötelezettségük lejár: Bakó Gyula, Balatonfüred község, gr. Batthyány Zsigmond. Dauscha Ottó, dr. Dezsényi Árpád, Dezső Béla, Dobronak község, Hirsch Lipót, Hoffman Béla, Honrlla Herman, Horvát János basa, Kebele község, Kemény Andor, Kohn Mór, Kovács Antal, Kovács Henrik, Lengyel Sándor, Letenye község, Lichtenstein Albert, Lichtenstein Sándor, Lövenstein Jakab és Ignác, Malatinszky Lajos, Mesterházy Jenő, Nagy Pál, id. Nyáry Kálmán, Österreicher Bernát, Pintér Lajos, Schneider József, Skublies Imre, Stern Farkas, Strausz Sándor, Szabar község, Szücs János, Udvardy Ignác, Udvardy Vince, Ukk község, Vermes Márton, Vizlendvay Sándor, Volf Izó, Zalaszentgyörgy község, Zathureczky Elemér, Zathureczky Márton.

Gabona árpolitikánk.

Irta: Rubinek Gyula az O. M. G. E. igazgatója.

A gabonaértékesítés két államban van lehető tőkéllyel szervezve. Az Egyesült Államokban — a kereskedelem s Franciaországban — a gazdák javára.

Az Egyesült Államok óriási buza és kukorica termési, a nagy tőkével rendelkező elevátor-társaságok siloiba, magtáraiba kerülnek, mely társaságok egyedül irányítják az Egyesült Államok gabona kereskedelmét és gabonaárpolitikáját. Ezzel szemben alakult már egy farmer-liga is, amely saját elevátorok építésével igyekszik a gazdát függetleníteni az elevátor-trósztt egyeduralmától, — de ez még csirájában van.

Franciaországban a gazdák szervezkedtek. A mezőgazdasági szindikátusokban több mint 3 millió gazda egyesült közös eladás és közös vásárlás céljából. Ez az óriási szervezet megfelelő központtal rendelkezik. Ennek a központnak a háta mögött s illetve annak kapcsolatában működik a nemzetközi gabonaár-megállapító bizottság. Ez a bizottság a hangzatos nemzetközi címet viseli, de tényleg kizárólag francia gazda-érdeket szolgál. Célja pedig a nemzetközi és hazai — tehát francia — piac gabona-árhullámszását s a termés- és szállítási viszonyokat figyelemmel kíséreni s a gazdáknak megfelelő utbaigazításokkal szolgálni.

Ez az állandó bizottság — Comission permanent, — mint magát nevezi, ezen feladatát fényesen teljesíti, úgy hogy a francia gazda mindenkor tájékoztatva van, hogy gabonáját,

elsősorban pedig buzáját mikor értékesítheti a legelőnyösebb áron.

Franciaország határait magas vámmal zárta el a külföld elől. Buza váma 7 frank, körülbelül ugyanennyi korona, — idegen buza tehát csak ezen vám lefizetése mellett hozható be.

Franciaország buzatermése pedig nagy átlagban körülbelül fedezi az ország fogyasztását s így behozatalra csak akkor szorul, ha mint nálunk a folyó évben — silány a termés.

Az állandó ármegállapító bizottság feladata már most, a hazai és külföldi termés és árviszonyok egybevetésével a gabona eladását állandóan irányítani. Történik pedig ez a közvetkezőképpen. A bizottság időközönként értesítéseket ad ki, melyeket az összes mezőgazdasági szindikátusoknak, gazdasági egyesületeknek és szövetkezeteknek, sőt előfizető egyéneknek is megküld.

Ha a hazai termés nem fedezi a hazai szükségletet, akkor arra figyelmeztetik a gazdát, hogy az eladással ne siessen, hogy a gabona védvám teljes mérvben érvényesülhessen. A mint azonban lehetővé válik a belföldi ár emelkedése folytán a külföldi buza behozatala, tehát import paritás áll be, akkor elérkezett a pillanat, hogy a gazdák magtárai megnyiljanak s a szabaddá vált hazai kínálat az árak természet-szerű csökkentésével lehetetlenné teszi a külföldi buza állandó beözönlését. Mert amíg a hazai készletben tart, a külföldi buza beözönlése nem kívánatos, sőt veszedelmes.

Ha a termés bőven fedezi a belső szükségletet, akkor az ármegállapító központ arra ügyel, hogy a belföldi buzaár az állandó kínálat folytán annyira ne süllyedjen, hogy a hazai buza külföldi piacra való kivitelének a lehetőség, — tehát az export paritás — be ne álljon, mert akkor a francia gazda a nemzetközi piaci áron alul volna kénytelen eladni gabonáját.

Ebben az esetben arra figyelmezteti a központ a gazdákat, hogy az eladástól tartózkodjanak, mert a külföld behozatalától tartaniok nem kell, s várják meg, míg a piaci ár az export paritás fölé emelkedik, amikor az eladás időpontja újból elérkezend.

Egy ily központ létesítése nálunk is kívánatos volna, mert a mi termésviszonyaink teljesen egyezők Franciaországéval. A monarchia, illetve a vámterület gabonatermelése ma már ritkább esetekben haladja meg a vámterület fogyasztását s így az állandó behozatalra szorul.

Ennek a ténynek az igazsága azóta lett nyilvánvalóvá, amióta magas gabonavámjaink vannak, amelyek elég hatékonyak arra, hogy a külföld versenyét piacunktól távol tartsák.

Semmiféle gabonavám sem lehet prohibítív, azaz gátló hatású, tehát olyan gabonavámot képzelni, — annál kevésbé követelni, egyáltalán nem lehet, amely az idegen áru behozatalát teljesen megátolná.

A mi minimális gabonavámteteleink teljesen elegendők arra, hogy egyrészt fedezzék azt a költségtöbbletet, amennyivel drágábban termel a magyar gazda, mint a román, szerb vagy orosz stb., másrészt, hogy ellenszolgalmányt képezzenek az ipari vérmokért, melyeknek nagyrészt Ausztria látja hasznát.

Hogy azonban a nagy küzdelmek árán kivívott gabonavámok hatását élvezhesse is a magyar gazda, nekünk is szükségünk volna egy olyan központi szervre, amely kellő anyagi eszközökkel felszerelve a minálunk még mindig szépen virágzó börzei spekulációtól függetlenül irányítaná a magyar gazdát.

Ha ma ilyen központunk volna, ugy semmi körülmények között sem jöhetne be annyi külföldi buza, mint jelenleg. Szent igaz, hogy buza termésünk silány. A vámterület buza-szükségletéhez Magyarországnak minimálisan évi 37 millió q-val kell hozzájárulnia. A tényleges hiány tehát 3-5 millió q.

Ei lehetünk tehát arra készülve, hogy buza hiányunkat a külföld fogja fedezni. ▲ kérdés csak az, hogy ez mikor történjék, mert ez a termelő szempontjából nem közömbös. Egészen másként alakulnak az árak, ha ezt a 3-5 millió hiányt pl. augusztusban hozzuk be, ugy hogy a fogyasztási év hátralévő 10 hónapjában már ez a külföldi áru nyomja az árainkat s a keresletre bénítótag hat; s egészen másként, ha ez a buza-szükséglet akkor fedeztetik csak a külföldről, amikor a magyar buza amugy is fogytán van, azaz a fogyasztási év végén.

Ha tehát a magyar gazda ugyanazt az árpolitikát követi, mint azt helyesen követte a bőtermésű években, hogy a buzáját visszatartja, a piacot kiéhezeti addig, míg buzájért a megérdemelt méltányos árat kapja, akkor végzetes hibát követ el; mert amely politika helyes volt a bőtermésű években arra, hogy a gabona ár devalvációt megátolja, az teljesen helytelen most szűk termés esetén, mert a buza árát oly magasra hajtja fel már az idény elején, hogy a külföldi búzáknak nagy mennyiségben való beözönlését elősegíti.

Ha pedig ez a beözönlés tovább tart, akkor a fogyasztás nagy részét a külföldi buza látja el, az a fogyasztás pedig, amely elmúlt, — a magyar termelőre nézve nemcsak teljesen elveszett, de az ezen időszakokra eső buza mennyiség megmaradván, a későbbi fogyasztási időszakok áralakulásaira fog nyomást gyakorolni s megeshetik az a furcsa eset, hogy a magyar gazda tavaszra ébredve egy előtte érthetetlen áreséssel áll szemben.

Minden eszközzel meg kell gátolni tehát a külföldi buza nagy arányú beözönlését. Miután pedig a behozatali tilalmat ki nem mondhatjuk, a magyar buza piacra bocsajjtásával kell ezt megátolnunk. A mai buzáruk mellett a gazda megtalálhatja számítását. Ennél magasabb árakra csak könnyelmű ember spekulálhat akkor, a mikor a közeli külföldi bő buzatermésel rendelkezik. Amikor a román 80 klgr. buza 28.80 koronáért kapható Budapesten, akkor a felsőmagyarországi 78 klgr. sárga buza 28.50 K-ért kelt el. Ez nem normális állapot s ez könnyen egy nem várt árdevalvációt idézhet elő.

A mai árak mellett a román buza 2 K-val magasabb áron értékesül nálunk a 6.30 K-vám- és szállítási költség lefizetése dacára, mint az angol piacon, a franciáról nem is szólva, mert oda egyáltalán be nem juthat, mert Franciaországnak magának is bő termése van.

A folyó év gabonaár politikája tehát az kell hogy legyen: megátolni a külföldi buza időelőtti beözönlését, búzáunk megfelelő részének a piacra hozásával, aminek az a hasznos következménye lesz, hogy a buza árát állandósítjuk, sőt az idény vége felé talán emeljük is, mert ha a közelünkben fekvő román és szerb búzafölösleg hozzánk hamarjában utat nem talál, úgy a nyugaton keres piacot, mert a szerb és román gazda raktárak hiányában nem igen várhat az eladással, az így megfogycokzott készletek azután már nem képesek majd a mi buza áralakulásunkat károsan befolyásolni.

Mindezekből azt a helyes igazságot kell a magyar gazdának leszűrnie, hogy bőtermésű években akként állandósíthatja az árakat, ha buzáját egyenlő részletekben adja el, az egész évre elosztva, addig szűktermésű években, mint az ideje is, akkor jár el helyesen s csak akkor állandósíthatja, sőt emelheti az árakat a későbbi időszakban, ha egyenlőtlen részletekben adja el gabonáját, még pedig a külföldi behozatal megátolása céljából a nagyobb felét a fogyasztási év első, — a kisebb felét a fogyasztási év második felében.

Borászati kongresszus Verseczen.

Versecz város közönsége Kossuth Ferenc kereskedelemügyi és Darányi Ignác fölművelésügyi miniszter urak Ó Nagyméltóságuk védnöksége és az összes országos gazdasági egyesületek közreműködése mellett Verseczen, 1909. évi szeptember 19., 20 napjain borvással és borkiállításal egybekötött országos borászati kongresszust rendez.

Program: szeptember 18. szombaton 5 óra 20 perckor: az érkező vendégek fogadtatása és elszállásolása, este 8 órakor: ismerkedési estély és szini előadás.

19. Vasárnap délelőtt 10 órakor: szakelőadások, déli 1 órakor diszbed, délután 4 órakor: a) sétahangverseny a városkertben, b) kirándulások és este 8 órakor szinielőadás.

20. Hétfőn délelőtt 10 órakor szakelőadások, déli 1 órakor közös ebéd (à la Carte), délután 4 órakor: a környék szőlészeti és borászati nevezetességeinek megtekintése, este 8 órakor társas estély.

Kellő számú jelentkezés esetére társas kirándulás lesz Herkulesfürdőbe és a vaskapuhoz (Hajón via Bázias—Orsova).

A kongresszuson részt vehet mindenki, ki a

szőlőművelés és borkereskedelem iránt érdeklődik a részvételi szándékát — a 10 K részvételi díj egyidejűleg való beküldése mellett a kongresszus végrehajtó bizottságának bejelenti.

A tagsági jegy jogot ad:

1. Az összes előadások hallgatására és a vitákban való részvételre.

2. A kongresszussal egybekötött borkóstolón, borkiállításán és borvásáron való részvételre.

3. A kongresszus által rendezendő kirándulásokon való díjmentes részvételre.

4. A Hungária szálló vigadótermében rendezendő diszbeden való díjmentes részvételre.

A kongresszus azon t. tagjait, kik Budapestről vagy Budapesten át utaznak Verseczre, tisztelettel felkérjük, hogy f. évi szeptember 18-án Budapesten a nyugoti pályaudvaron gyülekezve a reggel 9 óra 40 perckor induló gyorsvonaton utazzanak. — A nem Budapesten át utazó t. tagok pedig a közbeeső állomásokon csatlakoznak az előbbiekhöz. Verseczre délután 5 óra 20 perckor érkezik a vonat.

A tagokat ezért kérjük az utazásnak ilyen módon való végzésére, mert a bizottság a kongresszus t. tagjait megérkezésükkor ünnepélyesen fogadni és velük a bejelentések alapján rezervált lakásokat közölni fogja. A megérkezés napján ismerkedési estélyt rendez a bizottság.

Tisztelettel kérjük a résztvevők nevét, foglalkozását és lakhelyét egyenként közölni.

Az utóbbi évek, sőt az utóbbi két évtized óta közgazdaságunknak talán egyetlen ágát sem érte akkora veszedelem, mint borgazdaságunkat. Általánosan tudott dolog, hogy egykor virágzó és óriási kivittel dolgozó szőlő és borgazdaságunk a filoxera pusztítása következtében jutott a tönk szélére.

Szőlőink felújítása sok száz milliót nyelt el, egyes bortermelő vidékek, mint pld. Versecz is szinte erején felül való anyagi áldozatot hozott szőlőhegye rekonstrukciója érdekében. Tette ezt kényszerűségből, hogy a filoxera pusztítása következtében elszegényedett szőlősgazdák és szőlőművelők újabb keresetághoz jussanak és a megélhetés feltételeit megszerezhessék, de hozzáálltak a rekonstrukcióhoz a város és egyes tényezők támogatásával azért is, mert abban bizakodtak, hogy habár nagy fáradsággal, áldozatkészséggel, veritékes munkával jár is a felújítás, ez a munka kárba veszni nem fog, hanem idővel meg hozza gyümölesét és a keservesen beleölt tőke kamatait.

A hazai bortermelők és borkereskedők érdekeinek közös megvédése céljából annál is inkább van jogosultsága a borászati kongresszusnak, mert nem egyódalú, hanem az összesség kívánalma gyanánt jelentkezik s mely költséges szőlőművelésünket a tulprodukciónak következményeitől megvédeni és boraink veszélyeztetett értékesítését megmenteni óhózza.

Ez a meggyőződés indította Versecz város közönségét, hogy a hazai és külföldi érdekltség bevonásával országos borászati kongresszust rendezzen, melyen boraink kivitele és a vám-külföldön leendő értékesítése érdekében kövendő teendők volnának megállapítandók.

Ennek a kongresszusnak kell megmutatni, hogy a magyar bortermelés még él. Hadd meríthessen bizalmat a hazai és külföldi fogyasztó arra, hogy fedezheti szükségleteit a magyar terméssel; hadd buzdítsuk a már sok helyen kételkedni kezdő szőlőtermelőket, bemutatva nekik azt, hogy mit lehet még Magyarországon remélni.

E célra szükségünk van a borgazdaság összes tényezőinek legbuzgóbb támogatására s mi azzal a kéréssel fordulunk Magyarországi bortermelőihez, borkereskedőihez és minden érdekltségi körhöz, támogassák akcióinkat, csatlakozzanak hozzánk és követeljük borgazdaságunk megvédését.

Megkérjük az összes törvényhatóságokat, gazdasági egyesületeket, hegyközségeket, kereskedelmi kamarákat, bortermelő és kereskedelmi egyesületeket: hassanak oda, hogy Magyarország bortermelése és borkereskedelme jogos védelemben részesüljön. Mert meg vagyunk győződve, hogy nincs közöttünk senki, aki át nem érezné és teljesen meg nem értené a tömörülésben rejlő nagy fontosságot, az erők egyesülésének és egyesítésének erkölcsi és gazdasági súlyát, jelentőségét és szinte kiszámíthatatlan hasznát és előnyeit.

Ez okból rendezzük a Borászati Kongresszust. Bizton reméljük, hogy a saját jól felfogott

érdek fogja vezérelni az érdekeltek minél számosságjait, hogy a magyar szőlészeti és borkereskedelem minél nagyobb felvirágozására irányított s mindannyiunkat átható törekves által lelkesítve és az ilyenü egyesülésnek jelentékeny közgazdasági fontosságát felismerve, örömmel részt vegyenek a verseczi kongresszus tárgyalásain.

Szívélyes tisztelettel és hazafias üdvözléssel:
Verseczen, 1909. augusztus havában.

A Verseczi Borászati Kongresszus
Végrehajtó Bizottsága.

A nemzetközi motoros talajmívelő gépversenytanulmányai. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, a földmívelésügyi miniszter támogatásával Mezőhegyesen motoros szántógép-versenyt rendezett. A verseny célja a ma alkalmazásban lévő önvontató szántógépek kipróbálása, munkaképességüknek technikai és üzemi szempontból való elbírálása. Öt gép versenyzett. Gőzgépes ekékkel: az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt., Nicholson gépgyár Rt., J. H. Mc. Laren; robbanó motoros ekékkel: a Köszegi-féle talajmívelő gépgyár Rt., Deutsche Gasmotoren Fabrik és Actiengesellschaft A. Georgen ekék vettek részt a versenyben.

Az, hogy a kevésbé vagyonos középbirtokos, haszonbérlet és velük együtt, — esetleg szövetkezés útján — a kisbirtokos is használhatja a drága munkást és fogatortó pótló szántógépet, már az eddigi eredményekből is biztosítottak látszik. Tökéletesítésre ugyan a versenyzőgépek mindegyike rászorul, mert hiszen jó készséget csak alapos kipróbálás, igazítás után lehet előállítani. Az eddigi próbák sikere mégis azt igazolja, hogy az önvontató szántógépek a gyakorlatban is jövedelmezőleg alkalmazhatók és hogy ezek tökéletesítésével oly gépek használata általánosítható, amelyekkel tetemesen lehet fokozni a terméseredményeket és viszont csökkenteni a megmívelési költségeket.

Tévedés volna azt hinni, hogy a szántógép alkalmazásával csökkenthetjük a munkásszükségletet, vagy fogatortót. Sőt ellenkezőleg, a mélygépszántás az intenzívebb trágyázásra, talajmegmívelésre és a kapavetemények kultiválására kényszeríti a gazdát, mert hiszen ezek nélkül a mélygépszántást sem használhatja ki. Általános tapasztalat, hogy a gépszántás csak fokozza a kézimunkás erőszükségletet. Hanem igenis lehetővé teszi azt, hogy a gazda a bér-munkát jobban kihasználja és a munkást jobban megfizesse. És akkor, amidőn az egész kívándorlás okozta elnéptelenedés a bérkérdésen mulik, nagyon is érdemes azon technikai vívmányok népszerűsítésével foglalkoznunk, amely a gazdaközönséget a megbízható munkás jobb javadalmazására képesíti.

A gépszántás tehát jórészt szociális kérdés, amely éppen a legfontosabb mezőgazdasági munka, — a talajmívelés — terén nagyon is sokat lendíthet a magyar mezőgazdaságon. Hogy e technikai vívmány méltóképpen kihasználtsék, az mezőgazdaságunk általános érdeke és méltó büszkeséggel hivatkozhatunk arra, hogy a motoros ekék alkalmazásának terén mi vagyunk a kezdeményezők és hogy e motoros ekék közül éppen a magyar gyártmányok bizonyultak eddig is legjobbaknak.

A székelyföldi miniszteri kirendeltség udvarhelyvármegyei megbízottja értesítette a Gazdasági Egyesületet, hogy a székelyudvarhelyi székely juhturógyár kiváló minőségű juhturót készít, és pedig esemege-turót urak és munkásturót gazdasági munkások s oselédék számára. A megrendelések közvetlenül a gyárhoz intézendők.

Kereskedők kartelje bevásárlásoknál. Ujabbban a lóher és lucerna magvak bevásárlásánál azon tapasztalat volt tehető, hogy azon vidékeken, ahol ezen magvak nagyobb mennyiségben termelnek, a here magvak vásárlásával foglalkozó kereskedők kartelbe léptek s a tapasztalatlanabb gazdáktól ezen magvakat alacsonyabb, az általuk megszabott egységes áron vásárolják meg.

A tapasztaltabb gazdák, a nagyobb birtokosok a szaklapok útján tudomást szereznek a heremagvak árának alakulásáról, azonban a kisebb termelők ki vannak téve annak, hogy

tapasztalatlanságukat felhasználva, a kereskedők közülük az árukat olcsóbban veszik meg.

Kellő tájékozottság hiányában célszerű, mielőtt ilyen magvak eladását eszközölnék, egy megbízható helyen (pl. gazdasági egyesület) az árak alakulásáról kellő információt szereznii.

Hirdetmény. A kishéri m. kir. tejmunkásképző iskola az 1909 évi november hó 1-én kezdődő egy éves tanfolyamára 8 (nyolc) ösztöndíjas tanulóat fog felvenni.

A tanulók ingyenes ellátásban, élelmezésben, ezenkívül kisebb kiadások fedezésére havi (hat) korona munkadíjban részesülnek.

A felvételi feltételeket a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter ur az 1903. évi 13836. szám alatt kelt rendeletével kiadott szabályzat a következőkben állapítja meg.

a) a betöltött 17 éves életkor, mely keresztlevéllel igazolandó; b) erős, egészséges testalkat, mely orvosi bizonyítvánnyal igazolandó, c) elemi iskolai bizonyítvány annak igazolására, hogy a belépni óhajtó jól tud írni, olvasni s a négy alapműveléssel számolni; d) kiskorúság esetén oly írásbeli nyilatkozat kívánatik a belépni óhajtó szüleitől, esetleg annak gyámjától, melyben kötelezi magát, hogy a tanfolyam tartama alatt a tanulóért az iskolában teljesítendő fizetéseket magára vállalja s a ménesbirtok pénztárába a rendes időre mindig befizeti; e) a magyar nyelv bírása; f) kifogástalan előélet, mely hatóságai erkölcsi bizonyítvány által igazolandó; g) himlőtöltési bizonyítvány; h) minden tanuló, ki a tanfolyamra felvételt, köteles munka és ünnepi ruházaton kívül 6 törülközőt és 6 drb. melligérő fehér vászonkötényt, 12 zsebkendőt, 6 drb lábra valót, 6 inget és 6 pár kapotát magával hozni.

A felvételnél kiszolgált katonák, továbbá azok, kik tehenészetben, esetleg tejgazdaságban már alkalmazva voltak, előnyben részesülnek.

Akik magukat ezen tanfolyamra felvételnél kívánják, 1 koronás bélyeggel ellátott és a felvételi feltételekben említett bizonyítványokkal felszerelt sajátkezüleg irt folyamodásukat legkésőbb 1909 évi október hó 1-ig az alulírt igazgatóságához címezve nyújtsák be.

Mintaszüret. A földművelési miniszter a mintaszüreteket ezidén is megtartja s e tárgyban a következőkben kiadott rendeletet küldte a Zalavármegyei Gazdasági Egyesületnek:

Általánosan ismeretes, hogy minő nagy fontosságú a bor minőségére nézve a szüretelésnél követett eljárás. A minőség javítására sokat tehetünk, ha már a szürettől kezdve okszerűen járunk el. Ugyanazon szőlő meglévő terméséből sokkal jobb és értékesebb bor állítható elő, ha a szüretelést kellő szakértelemmel végzik.

Nagy súlyt helyezek tehát arra, hogy a helyes szüretelésre vonatkozó gyakorlati ismeretek a szőlőtermelők és szőlőkezelők minél szélesebb körében terjesztessenek.

E cél elérésére legjobb eszköz a mintaszüret tartása, vagyis a helyes szüretelés gyakorlati bemutatása és a legjobb szüretelési eszközök (szőlőzúzók, bogyzók, prések stb) valamint azok kezelésének megismertetése.

Ennélfogva a folyó évben is mintaszüret tartását határozom el.

Ezen mintaszüretet a gazdasági egyesületekkel, hegyközségekkel s a hol vannak, pince-szövetkezetekkel karöltve és mindenek felett a közérdek szem előtt tartásával oly helyeken rendezendő, ahol azokra legnagyobb szükség van, s a hol legkönnyebben és minél több termelőnek és szőlőkezelőnek szolgáltatható alkalom arra, hogy a mintaszüreten részt vehessen és a helyes szüretelésre vonatkozó ismereteket gyakorlatilag is elsajátíthassa.

A folyó évben tizenöt helyen fog ily mintaszüret tartatni, még pedig a pozsonyi, az egri, a tarcali, a bihardíószegi, a nagyenyedi, a ménesi és a kecskeméti vincellériskoláknál az illető iskola szőlőjében, a tordai állami szőlőtelepen, a tapolcai, pápai, a beregszászi és nagyenyedi II. szőlészeti és borászati kerületekben később meghatározandó helyen; Zsámbékon, Szinyérváralján, Szekszárdon az ezen községekben, illetőleg városban levő állami szőlőtelepeken.

Ezen mintaszüretet megtartása az állami szakközegek feladatát képezi.

Ezekkel a teendővel a vármegye területén tervezett mintaszüretre nézve a tapolcai vincellériskola igazgatóságát bízom meg.

Felkérem az egyesületet, hogy nevezett szakközegeknek a mintaszüret megtartására alkalmas szőlő kiszemelésénél fent jelzett oézlataimnak megfelelően segítségére lenni sziveskedjék.

A szüreteléshez szükséges s az állam tulajdonát képező gépek és eszközök odaküldése iránt egyidejűleg intézkedtem s ezeknek a helyszínére és onnan visszaszállításával felmerülő költségeket az államkincstár fogja viselni, ellenben a szüreteléshez szükséges munkásokat a szőlő tulajdonosa tartozik kellő számban rendelkezésre boosítani s ezek az összes szüretelési munkák teljesítésének módjára nézve a mintaszüret vezetésével megbízott állami szakközeg utasításai szerint kötelesek eljárni.

Az említett mintaszüret tartására az ezzel elerendő cél fontosságánál fogva különös súlyt helyezek és felkérem ennél fogva a t. egyesületet, hogy szakközegemet ebbeli feladatának teljesítésében hathatós támogatásban részesíteni, s oda hatni sziveskedjék, hogy a mintaszüret megtartása a szőlőgazdáknak idejekorán tudomásukra hozassék, s hogy azon minél többen részt vegyenek.

A műtrágyázás nagyarányú terjedése. A mezőgazdálkodásban jó ideje erős átalakulás van folyamatban. A gazdák túlnyomó része belátta, hogy fokozottabb termelőképességét a földnek csak úgy biztosíthatja magának a gazda, ha a „kiélt” talaj növénytápláló erejét gondosabban ápolja és következetesen növeli. Légióra szaporított máig azoknak a száma, akik ennek egyedüli eszközéül a racionális és rendszeres műtrágyázást ismerték fel. Örvedetes jellenség, de a céltudatos haladásnak is fényes bizonyítéka az a tény, hogy gazdasági szaklapjainkban mind sürűbben jelennek meg olyan ismertető cikkek, amelyek valamennyije kivétel nélkül a műtrágyázás fényes és tekintélyes hasznokat hozott eredményességéről számolnak be. Különösen az idej esztendő adott ennek a haladásnak erős lökést, noha a csapadékhiány a legtöbb vidéken nem juttathatta a műtrágyák teljes hatását kellő érvényre. Mégis tény az, hogy ma az őszi műtrágyázási idényre megindult rendelési campagne elején a Műtrágya Értékesítő Szövetkezet-nél máris annyi rendelés folyt be, mint amennyi tavaly az egész őszi idény alatt vásároltatott. Bizonyítéka ez annak, hogy a műtrágyák hatása kifogástalan és ma már azok körében is hódít, akik elfogultságból az előtt a műtrágyázás kérdése iránt teljesen érzéktelenek maradtak.

Hivatalos rovat.

Az 1908. évi 47. tc. 4. §-a értelmében a borok cukrozása csak a mustok erjedésének befejezése előtt legfeljebb november 30-ig eszközölhető.

A cukrozáshoz az engedélyt a must készletből veendő 2 félliteres palackba töltött minta előleges beküldése után az a vincellériskolai igaz-

gató vagy borászati felügyelő illetékes megadni, akinek kerületében a fél a cukrozást végrehajtani kívánja.

A 2 példányban benyújtandó kérvényben megemlítendő a termelés helye, a must színe, mennyisége, saját termése-e a bejelentőnek vagy pedig mástól vette azt, a must eredeti cukor tartalma, mennyi cukrot kíván egy hektoliterhez adni, hol és mikor történik a cukrozás.

A cukrozásra adott határidő pontosan betartandó. Cukrozásra csakis finomított répa, vagy nádcukor használható.

Cukorral előállított bor természetesen bor vagy valódi bor elnevezése alatt nem hozható forgalomba.

Zalaegerszeg, 1909. szeptember 4-én.

Dr Korbai Károly polgármester.

Hírek.

A vármegyei függetlenségi párt szervezkedése.

— Népgyűlések az önálló bankért. —

Zalavármegye függetlenségi pártja mult heti gyűlésén elhatározta, hogy a vármegye minden kerületében népgyűléseket rendez, hogy megnyilatkozzék az önálló bank mellett s egyszerűen szervezze a pártot az egész vármegyében.

Megmózdul tehát az egész vármegye, hogy állást foglaljon a nemzeti törekvések mellett s határozott kifejezést adjon annak, hogy Zalavármegye hatalmas többsége a függetlenségi és 48-as párt zászlója alatt küzd, az önálló bank felállításához tántoríthatatlanul ragaszkodik s a gazdasági függetlenség megteremtéséért harca és küzdelemre készen áll.

Az egész vármegyére kiterjedő akció méltó módon kapcsolódik bele az országos mozgalomba, amely azt hirdeti minden magyar embernek, hogy elérkezett a oselekvés ideje s ha szabadságot akarunk, szervezkednünk és összefognunk kell, mint a láncnak, hogy valahára alkotmányos jogainknak érvényt tudjunk szerezni Ausztria tulsúlyával szemben.

Zalavármegyében a mozgalmat a közélet oszlopos tagjai vezetik s hátuk mögött áll a polgárság óriási tömege. Lelkesnek és imponásnak kell tehát lennie a közvélemény megnyilatkozásának, hogy bizonyosságot tegyen nagy elhatározásairól.

A pártértekezlet, amely az akció megindítását elhatározta, a zalaegerszegi „Arany Bányás” szálloda emeleti termében folyt le. Az értekezletet Bosnyák Géza, a vármegyei függetlenségi és 48-as párt elnöke vezette.

Bosnyák Géza elnöki megnyitó beszédében utalt arra, hogy a politikai válság bonyodalmai feltétlenül szükségessé teszik a függetlenségi és 48-as párt szervezkedését s az önálló bank melletti állásfoglalást. Rámutatott arra a méltatlan támadásra, amely a függetlenségi pártot a néppárt részéről érte s amely azt igazolja, hogy a népszövetségi szervezkedés mögött pártpolitikai célok rejtőznek. Szervezkednie kell tehát a függetlenségi pártnak is. Az elnök felkéri a párt tagjait, hogy a legerélyesebb mozgalmat indítsák meg a szervezkedés érdekében s az értekezlet jelölje meg azokat a helyeket, ahol a párt népgyűléseket rendez.

Az értekezlet egyértelműen elhatározta, hogy minden választókerületben tart népgyűlést s ez alkalommal megindítja a szervezés munkáját is.

Vastagh János tapolcai párttag, aki már régi törhetetlen híve a függetlenségi és 48-as

HA NINCS SZALMA, NINCS TRÁGYA.

Ez a veszély fenyegeti a gazdaságot az idén, amely pedig nagyon megsínyli az állati trágya hiányát, mert annak különösen fizikai hatását a műtrágyák sohasem pótolják.

A szárított hizósértétrágyával

kitűnő eredménnyel, jutányosan és biztosan pótolhatja mindenki a hiányzó istállótrágyát, ha ismertetést és ajánlatot kér a

BUDAPEST-KÖBÁNYAI TRÁGYASZARITÓGYÁR

Bosányi, Schiebrumpi és Társa cégtől Budapest, IX., Üllői-út 21. szám.

pártnak, arra kérte az értekezletet, hogy Tapolczán ne tartson népgyűlést, mert a tapolczai választókerület polgárai teljes bizalommal viselkednek képviselőjük, Dr Darányi Ignác földművelési miniszter iránt s biznak abban, hogy a bankkérdésben is meg fogja találni a hazafias álláspontot, ezért Tapolczán a népgyűlés ezidőszerint teljesen felesleges. Az értekezlet nem fogadta el Vastagh János álláspontját s kimondta, hogy Tapolczán is rendez népgyűlést.

A népgyűlések helyének és idejének megállapítása tekintetében akként határozott az értekezlet, hogy a függetlenségi párti képviselők saját kerületeikben állapítsák meg a gyűlések helyét és idejét s azt közöljék a párt vezetőségével. Azon kerületekben, amelyeknek képviselője nem függetlenségi párti, a népgyűlések a következő napokra tűzettek ki: Nagykanizsán szept. 26-án d. u. 3 óra; Zalalövön (baksai kerület) október 3-án d. e. 11 óra; Alsólendván október 10-én d. u. 1/3 óra; Tapolczán november 7-én d. e. 11 óra; Zalaegerszegen november 17-én d. e. 11 óra.

Jegyzők gyűlése. Zalavármegye községi és körjegyzők egylete tegnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését Zalaegerszegen, a vármegye-ház nagytermében.

Jól esett látni azt a kollegiális együttérzést, amely vármegyénk jegyzői karát az egyesület keretében összeköti s közgyűlések alkalmával összehozza. Elismerés illeti a községi és körjegyzői kar minden tagját azért a komoly és férfias magatartásért, a mellyel az egyesület ügyeit felfogják és kezelik. A jegyzők szép hivatásához méltó az egyesületi élet minden mozzanata, a tanácskozáskor magas nívója s az a törekvés, hogy az egyesület a kar érdekeinek megvédelméért a községi közigazgatás fejlesztését és a változott viszonyokhoz, az élet követelményeire való alkalmazkodását is szolgálja.

Bizonyítják a közgyűlések, hogy Zalavármegye jegyzői kara hivatásának magaslatán áll s megérdemli a nagyközönség nagyrabecsülését.

A közgyűlésen, amelyen mintegy 60 jegyző jelent meg, Molnár István szepteki körjegyző, alelnök elnökölt s megjelentek gróf Batthyány Pál főispán, Árvay Lajos alispán, Kolbenschlag Béla főjegyző, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, dr. Thassy Gábor t. főorvos, Trsztyánszky Ödön árvaszéki elnök, Czukelter Lajos ny. főjegyző s a vármegyei tisztikar több tagja.

Molnár István a gyűlés megnyitása után üdvözölte a főispánt s a vendégeket, kijelölte a jegyzőkönnyv vezetőt és a hitelesítőket, ezután pedig megtartotta magas szárnyalású beszámolóját, amelyben szép beszédet tartott néhai Kovács Gyula elnök emlékeztérére. Az elnöki megnyitónak ezt a részét a közgyűlés állva hallgatta meg. Az elnök bejelentette, hogy az egyesület több tagja megjelent néhai Kovács Gyula temetésén, az elnökség a ravatalra koszorút helyezett s a gyászoló családhoz részvétiratot intézett. Az elnök indítványára a közgyűlés kimondta, hogy Kovács Gyula emlékét jegyzőkönnyvében megörökíti s a gyász kifejezéséül a tanácskozást 10 percre felfüggeszti.

A közgyűlés újból való megnyitása után az elnöki jelentést Takács Imre zalaapátii jegyző, az egyesület főjegyzője olvasta fel. A jelentés részletesen beszámol az egyesület egész évi működéséről; kiterjeszkedik a községi közigazgatás több hiányaira, amelyeknek orvoslása végett az egyesület felterjesztéseket tett ugy a vármegyéhez, mint a kormányhoz. Feltárja a jelentés a jegyzők özvegyeinek nyugdíjára s árváinak ellátására vonatkozó szabályok méltánytalan voltát, stb.

Az elnöki jelentés tudomásul vétele után megállapították a rendes tagok névsora, elfo-

gadtatták az egylet 1908. évi számadása s megállapították az 1910. évi költségvetés, utalványoztatott az országos egyesületnek járó tagdíj.

A választmány javaslatára kimondta a közgyűlés, hogy az Erzsébet orsz. árvaház és segítő egyesület támogatása céljából akciót indít s az egyesületbe 2500 koronával alapító tagul belép. Ez az összeg három évi részletben fog befizettetni.

Kimondatták, hogy a temesvármegyei jegyzői egylet által javasolt kongresszus megtartását a közgyűlés óhajtja s azon részt vesz.

A békésvármegyei egyesület azon indítványát, hogy országos községi takarékpénztár létesíttessék, a közgyűlés nem pártolja és ahhoz nem járul hozzá.

A jegyzői nyugdíjszabályrendeletnek az özvegyekre vonatkozólag kedvezőbb módosítása iránt a közgyűlés a törvényhatósági bizottsághoz felterjesztést tesz. A közgyűlés azt óhajtja, hogy az özvegyek a férjet illető nyugdíj felét kapják s ez az összeg azonban 650 koronánál kevesebb ne lehessen.

A győrvármegyei jegyzőegylet azon megkereséséhez, hogy a segédjegyzői állások sürgősen rendszeresíttessenek, a közgyűlés hozzájárult azzal, hogy a zalavármegyei jegyzők okl. segédekét saját költségükön nem alkalmaznak.

Verbáncsics Gyula tanuló azzal a kérelemmel fordult az egyesülethez, hogy az segélyben részesítse. A jelenvolt tagok gyűjtést indítottak s 48 koronát gyűjtöttek össze, amely összeget a közgyűlés az egylet pénztárából 60 koronára egészített ki.

A közgyűlés ezután többrendbeli, a községi közigazgatás és a jegyzői ügyvitel körébe vágó indítványt tárgyalta le, amelyekről közelebb hozunk részletes tudósítást.

A közgyűlés Vass Miklós kiskeszthelyi jegyző, mint az egyesület főjegyzője által tett készkiadások megtérítése címén 200 koronát szavazott meg, amely összeget Vass Miklós az árvaház-alap javára adományozott.

Kimondta a közgyűlés, hogy néhai Kovács Gyula sirja fölé emléket állít s a költségek fedezésére gyűjtést indít.

A községi számadások és költségvetések beterjesztése körül követendő egyöntetű eljárás megállapítása s javaslatával előjából a közgyűlés bizottságot küldött ki. A bizottságba minden járásból egy-egy tag választott.

Az új tagok felvétele s a behajthatatlan tagdíjak törlése után a jövő évi közgyűlés helyéül Keszthely jelöltetett ki.

A közgyűlés egyhangú felkiáltással, lelkes éljenzéssel Molnár István szepteki körjegyzőt, a vármegyei jegyzői kar érdemes tagját, az egyesület régi fáradhatatlan munkását elnökké választotta. Az elnököt négy tagból álló küldöttség hívta meg a terembe s Vass Miklós lelkes szavakkal üdvözölte Molnár Istvánt új, diszes tisztében. Molnár István meghatott szavakban köszönte meg a megtiszteltetést s igéri, hogy minden erejét az egyleti cél elérésére fogja fordítani. Nehéz ez a feladat, mert jeles férfiú helyét foglalja el. De reméli, hogy a tagok támogatásával tisztét betöltheti.

Alelnökké közfelkiáltással Somogyi József ságodi, a számvizsgáló bizottságba tagul Plichta Béla csáktornyai körjegyző, választmányi tagokul Plichta Lajos letenyei, Cséry Zoltán aszófői, Wlassics Géza bagonyai jegyzők, a nyugdíj-választmányi tagul Takács Imre zalaapátii jegyző választották meg.

A közgyűlést Molnár István elnök azon indítvánnyal zárta be, hogy az alispánnak a gyűlésterem átengedéseért jegyzőkönnyvi köszönet szavazzassék. Az indítvány elfogadása után a közgyűlés feloszlott.

Délután 1 órakor 60 terítékű közös ebéd volt az »Arany Bányán« szálloda éttermében. Mindvégig kedélyes hangulat uralkodott s lelkes felköszöntőkben ünnepelték az új elnököt.

A vármegye-házról. Az állandó választmány a holnapi közgyűlés tárgysorozatába felvett ügyeket hétfőn tárgyalta le. Az ülésen gróf Batthyány Pál főispán elnökölt, miután szabadságáról előtte való napon visszatért. — A holnapi közgyűlés tárgysorozatában nagyobb fontosságú ügyek nem szerepelnek s az állandó választmány is 12 óráig végzett a tárgysorozattal — Hajdumegyének a papi javak szekularizációjára vonatkozó átiratát az állandó választmány tudomásul venni javasolja. — A Deák Ferenc ösztöndíj adományozása tárgyában vita fejlődött ki. Az alapítólevél szerint ugyanis az ösztöndíjat, amely évi 1100 koronát tesz ki, főiskolai tanuló kaphatja s a pályázók között többen vannak, akik ezidén tették le az érettségi vizsgát, tehát még nem teljesen egyetemi hallgatók. A választmány hosszabb vita után úgy döntött, hogy ezeket kizárja a pályázatból s csak Topler György, Kajtár Ferenc és Goda Pál egyetemi hallgatók kérvényeit terjeszti a közgyűlés elé.

A szombathelyi függetlenségi nagygyűlésre gróf Batthyány Pál főispán, Bosnyák Géza, a zalavármegyei függetlenségi és 48-as párt elnöke, Dr Thassy Gábor t. főorvos, Dr Marik Pál főispáni titkár és ifj. Czukelter Lajos függetlenségi pártjegyző holnap Szombathelyre utaznak.

Izr. istentisztelet. Vasárnap reggel 5 órakor, a többi napokon 1/6 órakor, szerdán reggel 1/5 órakor, szerdán este 1/4 órakor, csütörtök és pénteken reggel 6 órakor; délután 4 órakor tartanak.

Eljegyzés. Kádár Sándor vármegyei árvaszéki jegyző eljegyezte Makray Aranka urléányt, Makray Sándor andráshidai földbirtokos leányát.

Nagy Kálmán aranyodi körjegyző eljegyezte Kurecz Annuskát, özv. Kurecz Lajosné kedves leányát Zalaszentgróton.

A vasuti összeköttetés javítása érdekében gróf Batthyány Pál főispán ur ömeltósága szeptember hó 18-ára Zalaegerszegen értekezletet hívott össze. Az értekezlet elője a vármegye-beli helyi érdekű vasutak csatlakozásai ellen felmerült panaszok orvoslása. Ez alkalommal Zalaegerszegen érkeznek Kustevich Tivadar, a MÁV. szombathelyi üzletvezetője, Szájbély Gyula udvari tanácsos, a Dunántuli h. é. vasutak elnöki-gazdátja, a főispán ur által meghívott több törvényhatósági bizottsági tag s részt vesznek a zalaegerszegi, keszthelyi, tapolczai lapok szerkesztői.

Tűzoltó gyűlés. Mint már említettük, a „Magyar Országos Tűzoltó Szövetség“ elnöksége f. évi szeptember 18-án Zalaegerszegen gyűlést tart. Részt vesz ezen a szövetség két elnöke, két titkára, a pénztáros s tíz vármegyének tüzelfelügyelője, mint szakelőadók. Az elnökségnek ezek a tagjai a délután 2 óra 12 percor érkeznek vonattal érkeznek ide és fogadtatásukra az önkéntes tűzoltó egyesület választmánya jelenik meg a vasuti állomáson. A gyűlést délután 3 órakor tartják a város háza nagy tanács-termében. Este ismerkedés lesz az »Arany-Bányán« vendéglőben, melyen szívesen látják a város közönségét is. Másnap, szeptember 19-én délelőtt 8 órakor a helybeli önkéntes tűzoltók diszgyakorlatot tartanak a piacon, mely alkalommal bemutatják a minap beszerzett 20 méter magas tolólétra használatát. A tűzoltó egyesület ezen alkalommal a következő meghívót küldte szét a vármegye községi előjáróságaihoz és tűzoltó testületeihez:

Az Országos Tűzoltó Szövetség elnöksége f. évi szeptember 18-án délután 3 órakor Zalaegerszegen, a város háza disztermében ülést tart. Az elnökségnek ezzel a kiszálással az a célja, hogy vármegyénkben a tüzendészeti állapotokat fejlessze, a közhatalóságokkal az érintkezést keresse s lehetőleg megszilárdítsa. Az elnökségi gyűlés után Zalavármegye Tűzoltó Szövetségének választmánya is ülést tart. Midőn erről tisztelettel értesítjük t. címet, arra kérjük, hogy

Azon körülménynél fogva, hogy üzletemben a cipők eladását teljesen fennhagyom, raktáromon levő összes **gyermek-, női- és férfi-cipőket** teljesen **bevásárlási áron** hozom forgalomba. — Erről mindenki meggyőződhetik, aki üzletemben e cikk iránt érdeklődik.

Kiváló tisztelettel

Pollák Ede

a Versenyáruház bizománya.

Cipő-
vevők figyelmébe!

YA.

val

ITÓGYÁR

út 21. szám.

a gyűlésen lehetőleg több taggal megjelenni s a tüzrendészet előmozdítására irányuló törekvésünkben minket támogatni sziveskedjék. Amennyiben éjjeli szállást igénybe venni óhajtanak, kérjük ezt szeptember 12-ig velünk közölni. Maradunk tisztelettel Zalaegerszegen, 1909. évi augusztus 30-án. Az önk. tüzoltó egyl. nevében: Kardos Sámuel titkár. Boschán Gyula elnök
 Program: 1909. szeptember 18-án délután 2 órakor az érkező vendégek fogadása a vasuti állomáson, 3 órakor gyűlés, esti 7 órakor az »Arany Bányák« szállodában társas összejövetel s ismerkedés. 19-én d. e. 8 órakor az önk. tüzoltók diszgyakorlata a főtéren.

A zalaegerszegi állami főgimnáziumba összesen 266 tanuló iratkozott be, és pedig az I. osztályba 66, a II. osztályba 43, a III. oszt. 46, a IV. oszt. 41, az V. oszt. 21, a VI. oszt. 16, a VII. oszt. 16 s a VIII. oszt. 17. Az I. osztályban tavaly 55 volt a tanulók száma, míg az idén 66, tehát 6-tal több, mint a törvényes maximum. Ezek szerint a tanulók száma nemcsak eléri a tavalyi létszámot, hanem az előgyeztetekkel együtt meg is fogja azt haladni.

A posta ügye. A zalaegerszegi m. kir. postahivatal elhelyezésének ügye végre hosszas tárgyalások után a közönségre nézve előnyös módon nyert elintézés. Dr. Korbai Károly polgármester körültekintő tapintatos és mindenek felett erélyes eljárásával kieszközölte, hogy a postakincstár a posta és távirtdahivatalt egyelőre meghagyja mostani helyén, későbbre pedig elfogadta a városnak azt az ajánlatát, hogy a kisdodova helyiségeit átalakíttatja s a postahivatal elhelyezésére alkalmassá teszi, minek megtörténte után átköltöztetik ebbe. Megnyugvással veszi tudomásul a város közönsége e kérdésnek illetén módon történt megoldását, mert nem nyugodhatott volna meg a város abban, hogy a posta a város központjából kikerüljön egy olyan utcába, a hol nehezen lett volna megközelíthető, főként télvíz idején s e mellett közbiztonság szempontjából is sok kívánni való maradt volna fenn. A hivatalok majdnem kivétel nélkül a központon vannak elhelyezve, ezeknek a naponként emelkedő forgalma is azt követeli, hogy közel legyen hozzájuk a postahivatal, nem pedig egy kilométernyi távolságra.

A Pápa—Sümeg—túrjai vasútra Pápa város képviselőtestülete 100000 K hozzájárulást szavazott meg. A vasut ügye nagy vitát provokált s a hozzájárulást csak nagyon kis többség szavazta meg. A gazdák mind a vasut ellen szavaztak. Az érdekeltek községek nem sok áldozatkészséget mutatnak. Deveser és Somlóvásárhely községek kerekén megtagadtak minden segítyt azzal a böles okoskodással, hogy ha a vasútnak szüksége lesz rájuk, ingyen is megkapják. Veszprémvármegye hozzájárulása még szintén nincs biztosítva.

Gyermekvédelem. A szombathelyi állami gyermekmenhely igazgatósága a napokban küldte szét a területéhez tartozó telepeken tartásba kihelyezett gyermekek részére szánt téli ruházatot. A ruházatot tartalmazó küldeményeket az illető községek előljáróságai kapják kézhez, akik mindaddig kötelesek azokat megőrizni, a míg a telepörvos a szétosztásra a menhely igazgatóságától utasítást kap. A gyermekek közt való felosztást a telepörvos teljesíti az előjáróság egyik-másik tagjának jelenlétében úgy, a mint azt a menház előírja. A ruhaneműeket a tápanya veszi kézhez, aki ezt sajátkezű aláírásával elismeréni tartozik. Hazai kulturintézményeink közül a gyermekmenhely egyike a leghumánosabbnak. Hány ezer árva gyermeket nevelt föl így az állam, akiknek legtöbbje másképp rutul elveszne; hány árva gyermeket ment meg az állam menházai révén a hazának s a társadalomnak és tesz jó hazafiakká, jó, lelkes honleányokká.

Adományok. Faragó Ödön tanár és Rosenberg Irma uró (Budapest) a helybeli kenyéregyesület javára 10—10 koronát, Faragó Ödön és Kaiser Eugénia uró a nőegyletnek 10—10 koronát voltak szivesek adományozni. Az adományokért köszönetet mondanak az egyesületek elnökségei.

Peczek György kanonok dolgai a nyilvánosság előtt. Nem mondunk új dolgot azzal, hogy Peczek György tükészentgyörgyi plébános, címzetes kanonok Zalavármegye közéletének nem népszerű alakja. Közéleti szereplése nagyon

jogosulttá teszi azt a gyanút, hogy nem nagy barátja a magyarságnak s hogy pozícióját biztosítsa és előmenetelének útjait egyengesse, Zágráb felé kacintgat és titokban az aula körül burjánzó nagyhorvát törekvéseket előmozdítja. Annyi bizonyos, hogy a kanonok ur a közigazgatással folytonos hadilábon áll. Főszolgabíróval, jegyzővel a gyűlölködésig ellenségeskedett mindenkor. A vármegyegyűléseken többször kapott már leckét, de mindig kivágta magát, mert itt már jó hazafi és bekés férfi. Úgy látszik, hogy végre mégis a nyilvánosság elé kerülnek Peczek György kanonok ur dolgai. A »Zala« pénteki száma cikksorozatát kezd meg, amelyben szenzációs leleplezéseket ígér. Kíváncsian várjuk a folytatást. Mert ha Peczek György csakugyan az, akinek a közvélemény eddig is vélte, akkor közérdekből kell vettetni az álaréalt. Évek óta keresik már a pozitív adatokat, amelyeket lapjaink most megszerzett s leleplezéseit kemény szavakkal vezet be. — »Ha a nagyhorvát örület — írja a Zala — perfidiára ragadtatta magát a Muraközben és a leggyakrabban kiderült, hogy a horvát botrányokban Peczek kanonok intező keze működött közre. Ennek a kéznek a nyoma it viseli a Muraköz minden átkos, békétlenséget szító ügye, Peczek kanonok mindig ott áll a háttérben ravaszán, titokban. Gyűlöletes politika magartatása szembe helyezi mindazokkal, kik Muraköz magyárosításának ügyéért áldozták életük munkáját, eszményi törekvésük javát, erőszakos korteskedése harcba állítja azok ellen, kik ragaszkodnak a politikai meggyőződés szabad nyilvánításának fogához. Brutálisan önző, kiméletlen és erőszakos egyénisége gyűlöletessé teszi azok előtt, kik között él, papi hivatásának kihasználása, e hivatás szellemével ellenkező életmódja elkeseredetté teszi híveit, kik több ízben siettek, hogy panaszos szavukat minden illetékes tényezőnél fölemeljék a plébános türethetetlen tulkapásai miatt. Egy ripses színész féktelen ambíciója és egy oligarcha brutális önzése és gögje egyesül e férfuban, ki Muraközben többet ártott a magyárosítás ügyének, mint az összes horvát papok együttvéve. Rossz ember és rossz pap. A farsághoz tartozó falvak lakói már számtalan följelentést tettek ellene, nagy elkeseredettségükben mentek fűhöz-fához, de hiába, mert Peczeket a zágrábi érsekség előtt mindig megvédik a horvát érdekeknek tett politikai szolgálatai.

Hadik Mihály sirja. Amint már megírtuk, Alsólendván mozgalom indult meg aziránt, hogy hős Hadik Mihály mumiáját, amely ma gondozatlanul hever, méltó helyen őrizzék. A gyűjtés szorgosan folyik. A kegyeletes mozgalom egy lelkes híve valahol nyomára akadt annak, hogy a Hadik család a hős sirjának gondozására a tizenhetedik század vége felé alapítványt tett s azt valamely püspökségre bízta. Az alapítványt a szombathelyi püspökségnél keresték, miután Alsólendva ezen püspökséghez tartozik. Az egyházmegyei hivatal azonban az alapítványról semmit sem tud, ami annál inkább érthető, mert a szombathelyi püspökség az állítólagos alapítvány keletkezésének idejében még nem létezett.

Fellebbezés a kaszárnya ügyben. Zalaegerszeg város képviselőtestületének harminceket tagja fellebbezte a képviselőtestületnek azt a határozatát, amellyel új lovassági laktanya építését mondotta ki. A terjedelmes fellebbezés számadásokkal bizonyítja, hogy a laktanya építése a városra aránytalan terheket róna.

Titokzatos idegen. A múlt héten beállított Morandini Tamás zalaegerszegi építészhez egy jól öltözött idegen, aki Turesányi gazdatisztnak mutatta be magát, hogy a sárvári herceg megbízásából jött Zalaegerszegre s építész keres, aki egy nagyszabású vadászkastély építésére vállalkoznék. — Vajjon melyik építész nem örülne az ilyen fejszólitásnak? Ebben a pangással teljes világban egy hercegi vadászkastély építése kedvező vállalatnak ígérkezik. Morandini is szivesen látta a tisztartó urat, aki a sziveslátást igénybe is vette s egy egész napot töltött az építész vendégszerető családjában. Azt mondta a házigazdának, hogy másnap reggel automobil jön értük s egy kettőre Sárvárra röpülnek, ahol a megbízás már várja az építész. Morandini Tamás megtette az előkészületeket az utazásra, vendégét urasan ellátta és elszállásolta. Másnap reggelre a vendégnek nyoma

veszett. Hajnalban megszökött. Nem vitt magával mást, mint egy esernyőt és egy zsebkendőt. Zalaegerszegről kérdést intéztek Sárvárra a titokzatos idegen kiléte iránt, de ott Turesányi nevű gazdatisztet nem ismernek. Másnap az állítólagos tisztartót Tófejen látták vonatra ülni. Alsólendván szállt ki, hogy ott folytassa kisdéd játékait.

Megsemmisített takarékpénztári könyv. Úgyes egy nő özv. Kele Ádámné szül. Horváth Rozi rigyácai asszony. Tavaly katonákat szállásoltak el Rigyácon s Keléné annyira féltette tőlük a vagyontárait, hogy 2147 koronáról szóló takarékpénztári könyvét elrejtette a kemencébe. Aztán másnap kenyérsütéshez jól befűtötte a kemencéjét s a takaréki könyvből természetesen csak hamu maradt.

Utóállítás. A hadkiegészítő parancsnokság székhelyén havonként megejtendő utóállítást a folyó évi október hónapban 20-án tartják meg Nagykanizsán. Ekkor kerülnek ujencállítást alá azok a védkötelesek, akik bármilyen okból a fősorozástól elmaradtak, valamint azok a családtagok, akiknek eltartása címen való elbocsátás iránt az eljárás folyamatba tétetett. A hónap 5-én megtartani szokot utóállítás októberben közbejött akadály miatt kivételesen elmarad.

Vissza Amerikából. Földes Imre muraszentmártoni jegyző volt, de állásával nem volt megelégedve. Lemondott s feleségével együtt Amerikába költözött. Az újvilágban azonban teljesen tönkre ment, felesége vagyonát elveszítette. A szegény asszony most levelet írt Kolbenschlag Béla vármegyei főjegyzőnek, hogy segítse be az urát valami állásba. A vármegyei jegyzők egyesületének közgyűlése alkalmával Molnár István is felhívta a szerencsétlen családra a jegyző figyelmét.

Népfelkelési időszakos jelentkezés. Zalaegerszeg város részéről az ideai népfelkelési időszakos jelentkezést folyó évi október hó 19-én fogják megtartani. Jelentkezésre kötelesek azok a népfelkelők, akik 1876—1887. években születtek. A jelentkezés személyesen szólal, vagy akadályoztatás esetén írásban teljesítendő. Írásbeli jelentkezéshez szükséges nyomtatott űrlapok a városházán, a katonai ügyosztálynál díjmentesen kaphatók. Írásbeli jelentkezés esetén a népfelkelési igazolványi könyv a jelentőlapozat csatolandó.

Uj marha-rakodó állomás a megyében. A magyar királyi államvasutak vonalán fekvő Balatonfüred és Kővágóórs—Révfülp állomások a magyar kir. kereskedelemügyi miniszter marharakodó állomásuk elengedélyezte.

Csaló molnárlegény. Bandi László zalabörzöncei molnárlegény gyalogszerrel Kőrmend felé igyekezett. Utközben betért a mákfai koromába, ahol összeismerkedett Déri József mákfai gazdával. A két ember együtt mulatott Déri kontójára. Bandi eldicsekedett, hogy ha készpénze nincs is, de van takarékpénztári betétje s épen azért megy Kőrmendre. Majd arra kérte Dérit, hogy adjon neki a könyvére 50 koronát, Déri hosszas unszolás után belement az üzletbe s a furfangos molnárlegény átadott neki zálogba egy betegsegélyző pénztári könyvet, de később azt is visszalopta. Déri később kereste a könyvet, s amikor nem találta, feljelentést tett Bandi ellen, akit letartóztattak.

Öngyilkosság. Gazdag ember volt Ormándlak községben Radics János gazda, aki szorgalmával és takarékságával évről évre szaporította a vagyonát. Az apja még szegény juhász volt Győrmegegyében. Megtakarított egy kis pénzt s Göcsejbe költözött még abban az időben, amikor a göcseji földet potom pénzért vesztették. Fiai már az első földesgazdák. Radics Jánosnak hat derék fia is segített keresni, szerzeni s a legutolsó parcellázáskor is vettek egy nagy darab birtokot. A család minden tagja együtt élt. Két fiu megházasodott s az új menyegyeket is az apai házhoz vitték. Az asszonyokkal azonban beköltözött a békétlenség, folytonos volt a perpatvar, ami az apát nagyon elkeserítette. Radics János beteges is volt, orvossággal élt s betegsége türelmetlenné tette. Az elkeseredést tetőzte az, hogy több váltót is alá a nővéreinek, aki birtokát átíratva a férjére s a tartozás Radics nyakába szakadt. Radics János még az elmúlt hét elején eltűnt hazulról. Családjának levelet írt, amelyben a bánatért bocsánatot kér s bejelentette, hogy öngyilkos

vitt magá-
zsebkendőt.
arra a ti-
Turesányi
Másnap az
k vonatra
tt folytassa

nyv. Ügyes
rváth Rozi
szállásoltak
te tőlük a
szóló taka-
kemencébe.
befűtötte a
rmészretesen

ancsnokság
tőállítást a
artják meg
állítást alá
ból a fő-
a család-
elbocsátás
A hónap
októberben
elmarad.

muraszent-
nem volt
vel együtt
an azonban
nát elveszi-
levelet irt
őnek, hogy
vármegyei
alkalmával
len családra

alaegerszeg
lőszaki je-
-én fogják
zok a nép-
születtek.
nagy akadá-
lő. Irásbeli
ürlapok a
díjmentesen
a népfel-
phoz csato-

egyében. A
alán fekvő
p állomáso-
yi miniszter
zte.

zalabörzön-
örmend felé
korosmába,
ákfai gazdá-
Déri kontó-
készpenze
tétje s épen
kérte Dérit,
ronát, Déri
üzletbe s a
zálogba egy
később azt
a könyvet,
tett Bandi

lt Ormánd-
aki szorgal-
vre szaporí-
gény juhász
egy kis pénzt
az időben,
zért veszte-
dák. Radies
keresni, sze-
s vettek egy
minden tagja
z új menyecs-
asszonyok-
ség, folyto-
nagyon elke-
volt, orvos-
é tette. Az
váltót in-
tta a férjére
kadt. Radies
eltűnt hazul-
ben a bánatért
gy öngyilkos

lesz. Fiait arra kérte, hogy holttestét keressék meg. — Egy hét múlva a molnárlegények Belicánál a Murából fogták ki Radies János holttestét.

A becsületes megtaláló és a jogos tulajdonos.

A esütörtöki országos vásáron nagy volt a tolongás a pecsenyés sátrak körül. Egy göcseji ember jól bepecsenyézett és beborozott, nem igen látta már tisztán a világot. Így történet, hogy féltve őrzött pénzét, amely egy zacskóban lógott a nyakán, elveszítette. Elszakadt a mazzag s a zacskó a földre esett. Egy német alkusz megtalálta a pénzt s a közelben állók között kereste a gazdáját. Hamarosan jelentkezett egy siránkozó asszony, aki az ura elvesztett pénzét kereste. Miután pontosan meg tudta mondani, hogy a pénz egy szennyes zacskóban volt — ami egyébként ráillik minden göcseji pénzes zacskóra — az alkusz átadta neki a talált kincset. Az asszony nagy halálkódással távozni akart, de ebben a szempillantásban ott termett a vesztes atyafi és elkapta a zacskóját. Az asszony futásnak eredt. A pénzhez és a kárvallott emberhez ugyanis semmi köze sem volt, csak az alkalmat akarta felhasználni, hogy csalafintasággal a más pénzéhez jusson. Valószínűleg az ismert vásári tolvajok közül való.

Gombamérgezés. Nem mulik esztendő, hogy a mérges gomba miatt súlyos megbetegedések, sőt halálesetek is ne fordulnának elő. A nép könnyelműen és gondatlanul bánik a gombával; nem vizsgálja meg gondosan, hogy az élvezhető-e vagy mérges. Ezidén Gógánfán mérgezte meg magát egy egész család. Csizmadia István nap-számos felesége és anyósa elmentek gombát szedni. Bőven találtak is s az asszony ebédre gombát készített. A gazda nem ebédelt a családjával, tehát a gombát felesége, az édes anyja, napa, leánya, sógora és sógoronője fogyasztották el. A szerencsétleneken másnap reggel tört ki a mérge hatása. Mire orvost kaptak, Csizmadia felesége, nyolc éves leánya és hetven éves édes anyja már kiszervekedtek.

Lókiállítás. Zalavármegye lótenyésztő bizottsága a földmívelésügyi miniszter és a vármegyei gazdasági egyesület támogatásával Csáktornyán szeptember 21-én lódiáját rendez. Kiállíthatják a zalavármegyei kiscsapatok saját tenyésztésű muraközi lovaikat. Kiosztásra kerül: egy 300 koronás I., három 200 koronás II., tizenegy 100 koronás III. államdíj és hat 100 koronás egyesületi díj. A nagyobb tenyésztők elismerő oklevelet kapnak.

A gyors forraló veszedelme. Kozma Ilona zalalövői leány Vizsy István főtanítónál szolgált. Vizsy István főtanító a mult napok egyikén nejevel együtt eltávozott hazulról, a leánynak meghagyták, hogy a gyermekek oszonáját melegítse majd meg s adjon nekik enni. A leány elővette a gyorsforralót, spirítuszt öntött alája és meggyújtotta. Mikor már kialvófélben volt, egy üvegből önteni akart még a forralóba, miközben a szesz meggyult és felrobbant. Az égő szesz a leány ruhájára folyt és ezt is meggyújtotta. Kozma Ilona nagyon megijedt s a helyett, hogy elottotta volna az égő ruháját, a udvarra rohant s kiabálni kezdett. Mire észrevették és elottották égő ruháját, olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy két napi kínos küzdelem után belehalt.

A drezdai motorgyár részvénytársaság, mely máig is a legkitűnőbb motorokat gyártotta, kellemesen meglepte az összes szakköröket a legújabb és legegyszerűbb szerkezetű universalis szivógáz motorjaival és annak különös előnyeivel. Különös megemlítést érdemel, hogy a legolcsóbb barna és kőszentet egyenlő jó eredményel gázzá fejleszti úgy, hogy egy lóerő óránként kb. 1 fillérbe kerül, miért is egy ilyen szivógázmotort minden tulajdonos a kedve szerinti égőanyaggal táplálhatja anélkül, hogy annak szerkezete bármilyen komplikációknak vagy nehézkesebbnek lenne alá vetve. Aki tehát motort óhajt venni, forduljon a gyár vezérképviselőjéhez, Gellért Ignác és Társa Budapest, Teréz-körút 41 sz.

Megrugta a ló. Nadrai József zalaegerszegi lakos kecsisképpen szolgált a Kert utcában Böröndi nevű gazdálkodónál. A mult napok egyikén lovainak tisztogatása közben az egyik ló idegkedni kezdett. Hasztalan csitíttatta Nadrai, a ló nem tudott békén maradni. Egy

darabig Nadrai kikerülte a rugásokat, végre mégis eltalálta a ló patája és pedig a száján úgy, hogy ajkát berugta.

Eljegyzési és „Henneberg“
Lakodalmi - Selyem selyem 1 K 35 f-től
Damast - feljebb bérmentve és
Eolienne - vámmentesen. Minta
postafordultával.

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

**A világ legtartalmasabb MALÁTA-SÖRE
HERCULES-SÖR**

kitűnő ízű, étvágyfokozó, csekély szesztartalmu, nem romlik. Kiváló hatású soványok, vérszegények, gyengélkedők, lábbadozók, tüdőbetegek, idegesek, álmatlanoknál és szoptatóknál.

Főraktár: **Kummer Gyula cégnél.**

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

Áru	minőség szerint	Kor. 100	Kor. 50
Lúza		13.—	—
rozs		8.70	—
árpa		7.50	—
zab		7.20	—
tengeri		7.50	—

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.
Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy a nagyra-becsült rendelőmet, hogy a közelgő őszi és téli idényre való kelmék megérkeztek.

Dús választék a hazai, gácsi, tren-
cséni, zsolnai, bras-ói, továbbá
angol és francia gyártmányu kel-
mékiből. Raktáron tartok egészen
finom kettősszövésű (double) fel-
öltő kelmét, sima, fekete, kék és
barna télikabát posztót, rövid Mi-
kádó kabátokra színes kelméket,
egész öltönyökre kamgarn és sche-
wiot kelméket, külön meleg téli
nadrág-kelméket, szalon, smoking
és jaquet öltönyre fekete és kék
szálás és tricotszövésű kamgarnokat
és az összes sport-ruhákra való
különleges kelméket. Megrendelé-
seket a legújabb divat szerint, szak-
szerűleg, pontosan és jutányos
árért készítem.

Szíves pártfogást kérve, marad-
tam tisztelettel

Jády Károly férfiszabó
szaktanító.

Kitűnő szabászat.

Jutányos árak.

Pontos kiszolgálás.

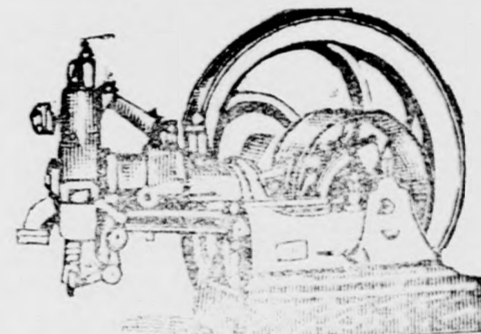
50 K hetibért

vagy 50—60% jutalékot kap min-
denki, aki aluminium cimkéimnek
és áruimnak terjesztésével foglal-
kozik. Nagyszerű ujdonságok! —
Képviselőt mellékfoglalkozás gya-
nánt is vállalható. Aluminium-
tárgyak játszva eladhatók. Tájé-
koztatás és minta ingyen. Tehát
senki se mulassza el a kérdezős-
kődést. Levelezőlap elég. — Cím:

HRUBY ANTAL MÜGLITZ
(Morvaország.)

Drezdai Motorgyár Részv.-Társ.

Németország egyik legrégebb és leg-
nagyobb motorgyára.

Szállít szakkörökben elismert legjobb gyártmányu
Benzin-, Nyersolaj-, Gáz-, Petroleum-
motorokat és lokomobilokat
valamint Szivógázmotorokat.

Meglepő ujdonság!
EGYETEMES GENERATORUNKKAL

a tényleges lóerő
óránként csak kb. 1 fillérbe kerül.

Vezérképviselőt:
GELLÉRT IGNÁC és TÁRSA

Budapest, Teréz-körút 41. :: Telefon 12—91.
Legmesszebbmenő jótállás! Kedvező fizetési feltétel!

M-i-i-t? — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-
féle“ Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!

Figyelem! Csakis a „JACOBI“ jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvész-kártyát
tartalmaz.

Cs. és kir. udv. fogorvos

Dr. J. G. Popp Anatherin

száj- és fogvize 2.80,
2.—, 1.— Fog-crème
60 f. Valódi csakis, ha
céggel van ellátva.

Magyarországon 1850 óta közkedveltségű, mint egyetlen
tanárok által ajánlt legerőteljesebb, legegészségesebb és
leghatékonyabb fogszer.

Hordók!

Az Országos Gazdasági Bank zalaegerszegi fiókja teljesen felszerelt raktárt tart új boros hordókból.

Kapható a legkisebbtől 2000 liter ürtartalomig.

A bank hordókészletét a magas árakhoz képest jutányosan szerezte be, tehát a vételnél a gazdák közönségnek jelentékeny előnyöket nyújthat.

Akar nőülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok törvénytelen gyermekkel, testi hibával stb.) **5—500.000 korona** vagyonnal fel vagyunk hatalmazva, megfelelő férjet keresni. Csakis urak, (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és **gyors házassághoz** akadály nincsen, irjanak e címre: **L. Schlesinger, Berlin, 18.** (Deutschland).

Hölgyek

figyelmébe.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy az összes raktáron levő **nyári pongyolákat** és gyermekruhákat gyári áron eladom.

Felhívom a szíves figyelmet arra, hogy üzletemben a legolcsóbban kitűnő minőségű kész pongyolák kaphatók.

Elsőrendű anyag, kitűnő szabás

Sokkal olcsóbb, mint a házi/ág készített ruha.

Szép kötények olcsón kaphatók.

Lusker Jánosné.

: Tüzifa. :

Hirsch Gusztáv vörösi erdejében — a város-tól 3 klmtr. távolságra — **kitűnő minőségű tüzifa** kapható. : : :

Megrendelhető **BÜCHLER PÁL** ur főfőskereskedésében

: **ZALAEGERSEGEN.** :

UNGHVÁRY JÓZSEF

szőlőtelepén és gyümölcs-faiskolájában Cegléd (Pest-megye) ez év őszen és tavaszán nagyobb mennyiségű (300—350 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1—5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresznye, meggy, eper, savanyu szeder, bollvillei körte, azarol-galagonya, birs, lasponya, mandula, dió, füge, pöszméte, ribizke, málna, földi eper (számóca), ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, piramis-eper, gömb-akác, piramis-akác stb. csemeték. Ezek árai erősségük szerint 5—30, igen erősek 40—50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1—3 éves mag-csemeték a következőkből: körte, alma, birs, doucin, besztercei szilva, cseresznye, fekete meggy, fajmeggy, (Prunus Mahaleb), sárga barack, mandula, Prunus Myrabolána, galagonya és kökény; ezek árai erősségük szerint 100 darab 80 krtól 1 ftt 80 krig, 1000 drb 7 fttől 17 fttig. Lepényfa (Gleditschia triacanthos) és akác, áthatlan sövény készítésére igen alkalmas 1—3 évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 drb 1 ftt 50 krtól 5 fttig. Sorfának használható akác 200—220 cm. magas 1 drb 20 kr, 100 drb 18 ftt, 1000 drb 170 ftt. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemektől 1 drb 40—60 kr. Háromszor permetezett, szokványminőségű bor- és csemege-szőlővessző, teljesen beérett, sima 1000 drb 4 fttől 7 fttig, gyökeres 20 fttől 25 forintig. Tessék árjegyzéket kérni!

Hirdetés. Perlakon a Fő- utcában 19 házszám alatt már 24 év óta fennálló és igen **jó forgalmu mészáros- és hentes-üzlet**

a tulajdonos betegsége miatt azonnal bérbeadó.

Bővebbet a tulajdonos.

Panác Pál.

Értesítés!

Hosszas betegségemből felgyógyulva, tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a mai naptól kezdve ismét készséggel állok szíves rendelkezésére.

A t. közönség további nagybecsű bizalmát kérve, kiváló tisztelettel Nagykanizsa, 1909. szept. 9-én

Bartos Géza
fogtechnikus.

Zrinyi Miklós-nca, saját ház.

Fillinger József

— hordógyára —

Ajánlja:

hordóit, kádjait

minden nagyságban.

Árjegyzéket kívánságra küldök.

Fillinger József

Ráczváros (Pécs mellett.)

Olcsó szőlő bevá- sárlási forrás.

Alulírott elvállaltam Dr Hajós Ignác ügyvéd urtól zalabéri és jánka-hegyi csemege szőlőjének elárusítását.

Naponként nálam a legjobb fajta csemege-szőlő mérsékelt áron kapható.

Mindennap friss szedés.

5 és 10 kg vételnél árendemény és házhoz szállítás, de bármily kis mennyiségben is kapható.

Kiváló tisztelettel

Zeisler R.

fűszerkereskedő Wlassics Gyula utcában.

Hordóeladás.

Új és használt transport-hordókat (ajtónélküli) és ászok-hordókat (ajtóval) budapesti, kőbányai, budafoki és különböző vidéki nagy választéku készleteinkből **azonnali és későbbi átvételre** legolcsóbban szállítunk.

Bor- és hordóforgalmi vállalat:

Schwarz és Fábán, Budapest, VII., Erzsébet-körut 35.

Telefon 116 - 27.

Kitűnő beszerzési forrás termelők és viszontelárusítók részére.

Közvetítés díjaztatik.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi izr. hitközség előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy a hitközség tulajdonában levő

imaszékek

a közeledő főünnepektől a jövő évi főünnepekig terjedő egy évre, f. évi szeptember hó 15-től szeptember hó 15-ig fognak a hitközségi irodában a hivatalos órák alatt a megállapított bérösszeg azonnali lefizetése mellett bérbe adani. A múlt évi bérlők az általuk eddig bérelt imaszékekre 1909. évi szeptember hó 12-ig előbbbségi joggal bírnak.

Felhívtnak továbbá mindazok, a kik tulajdon imaszékekre vételárral, kamattal vagy átírási díjjal hátralékban vannak, hogy az esedékes tartozásaikat legkésőbb f. é. szeptember hó 12-ig annál is inkább befizessék, mert ellenesetben az ülésvásárlási szabályzat értelmében imaszékeiket nem használhatják, az ily imaszékek is bárkinek bérbe fognak adani és az előjáróság a hátralékosokkal szemben a tartozás biztosítására nézve egyébként is feltétlenül a szabályzat értelmében fog eljárni. — Figyelmeztetjük egyúttal a templomlátogató közönséget, hogy a főünnepek alatt csakis a hitközségi irodában megszerzendő belépti-jegy előmutatása mellett lesz megengedve a templomba belépni.

Azon szegénysorsu egyének, kik ingyen belépti jegyekre tartanak igényt, legkésőbb f. é. szeptember hó 12-ig a hitk. irodában jelentkezzenek.

Zalaegerszeg, 1909 szept. 2-án.

A zalaegerszegi izr. hitközség előjárósága.

Egy jó házból való fiu

tanulóul

azonnal felvétetik **UNGER ANTAL**
könyvnyomdájában
Zalaegerszegen.

Eladó

boros hordók!

Kitünő minőségű, rövid idő óta használatban levő boros hordók **nagy mennyiségben** kerülnek nálam eladásra.

500—800 ltr nagyságu gesztenyefa és tölgyfa hordók;

1200—2000 liter nagyságu ászokhordók tölgyfából.

Megkeresések hozzám intézendők:

Klein Iván

borbizományos

TAPOLCZA (Balatonvidék.)

SCHULHOF ADOLF

Nagykanizsai borkereskedő

elhalálózása folytán körülbelül 2000 hektoliteres különböző nagyságu ászok- és transporthordó teljesen kifogástalan jó állapotban minőség szerint hektoliterenként 6 koronától felfelé eladásra kerül.

Érdeklődők a hordókat Schulhof cég üzlettelepén Nagykanizsán megtekinthetik.

Nincs többé gabona üszög

a Numa Dupay és Társa

megcsávázó szerének alkalmazása mellett. Már 26 éve a legjobb sikerrel használják a buzaüszög ellen, továbbá a tengeri, árpa, zabüszög és korom ellen.

Egy csomag 2 métermázsa vetőmagra 50 fillér, egy métermázsa vetőmagra 26 fillér.

Óvakodjunk értéktelen utánzatok használatától és vételétől.

NUMA DUPUY és TÁRSA

Bécs, VI/I. Windmühlgasse 11/b.

Elárusító helyek Zalaegerszegen:
Gyarmati Vilmos, Hubinszky Adolf, Fangler Mihály, Fangler és fia, Ján Ferenc, Komlós M. Miksa, Grümbaum Ferenc, Reich Samu.

Alsólendván: Tomka György, Pollák Lázár, Arnstein Benő.

Eladó szőlő.

Zalaegerszeg város mellett, a Hosszu Jánka 2. sz. alatt, a városhoz és a vasuti állomáshoz legközelebb (15 perenyire) fekvő, szép kilátást nyújtó szőlő, minden felszereléssel együtt, szabad kézből eladó. Az eladási feltételek a tulajdonosnál, **Hangay Géza** főerdőtanácsosnál tudhatók meg Veszprémben.

Keil-lakk

legkitünőbb mázolószer puha padló számára.

KEIL-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

KEIL-féle fehér »Glazur« fénymáz 90 fillér.

KEIL-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fillér.

KEIL-féle szalmakalap-festék minden színben.

KEIL-féle legfinomabb cipő-crém 30 fillér.

Mindenkor kaphatók: **Ján Ferenc** cégnél Zalaegerszegen.

MAGYAR SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár, BUDAPEST, V., Csáky-u. 3.

SPECIÁL-GÉPGYÁR: szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglevő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.

„Evoe“
haj-
csodaszer
hebizonyíthatólag
hatásos.

Kopaszság, hajhullás, hámlás elleni szer. »Evoe« erősíti és frissíti a fejbőrt, erősíti és elősegíti a haj növekedését. Egy nagy üveg ára, igen kiadás, 5 korona, három üvegé 12 korona.

„Evoe“-csoda-krém ránc, vimmerli, redő, bőrtka ellen Nagy tévely 4 korona.

„Evoe“ keleti szépségzappan 1 kor. — Utánvétellel.

Az „Evoe“-társaság főraktára:

Wien, II—518. Praterstrasse 518.

SZEPLŐ

az arczon levő barna, szürke és sárga foltok, éppugy a karon, nyakon stb. igen kellemetlen szépséghibának nevezhető, mert kezelés nélkül ritkán múlik el, legfeljebb bizonyos idő múlva valamivel halványabb lesz. Amellett a fiatal nők és gyermekek lágy s gyöngéd bőr részét lepik el. Különösen szőke szépségek szenvednek alatta. Miután ezen pettytek a felbőrben vannak, úgy azt egy egyszerű fájdalomtalan módon kell eltávolítani, még pedig addig, míg a szeplőszínezet teljesen elmúlik. Erős kenőcsök s szerek célt nem érnek és jó eredményt csak a

Zucker-féle szab. gyógyszappannal érhető el, előbbiek drágábbak és a használatban kellemetlenek, másrészt a ruhanemű bepiszkolása végett nem ajánlatos. Ha a sűrű krémszerű habot, melyet a Zucker-féle szab. gyógyszappan ad, este használjuk és azt éjjelen át rajta hagyván, reggel azt gyöngéden lemoszuk, úgy mint azt a használati utasítás előírja, úgy egyszerű módon és tisztán elérjük azt, hogy a felső bőr hámlani kezd, egy tiszta, gyöngéd és rózsaszínű arczszínt fog létrehozni, amelyet aztán a Zucker-krém-mel és Zucker-szappannal tovább kell ápolni. A megrendelésnél a következő különbségre kell ügyelni: Zucker szab. 35%-os gyógyszappanja a leghatásosabb és legnagyobb. Darabja 2.50 kor. Zucker szabad. 15%-os gyógyszappanja, hatásában s mennyiségében gyöngébb. Darabja 1 kor. Ehhez való Zucker-krém (zsirtalanító) a bőrkrémek gyöngye. Egy tubus ára 2.50 kor., kis tubus 1.25 kor.

Valódi Zalaegerszegen Kaszter Sándor gyógyszer-tárában kapható.

ROPS

biztonsági
gyorsfűző.
Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik.

Szesz ki nem folyhat.

Szeszfogyasztásban igen takarékos.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkekkel árusító üzletekben.

Ha valahol nem kapható, szíveskedjék hozzánk fordulni.

Képes prospectus ingyen és bérmentve.

ROPS Fémáru Részv.-Társ.

BUDAPEST, V., Külső-Váci-ut 74/84.

Helybeli elárúsítók:

R. Zeisler, Fenyvessy Miksa,
Hubinsky Adolf, Deutsch
Hermann.

Csemegeszőlőt szállít
postakosarakint 1 korona 60 fillérért **GALLAI LAJOS** Lendvaujfalu, u. p. Kerka-szentmiklós, Zalaegerszeg.

Szélmotor

szivattyúval

jó állapotban

olcsón eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Két évi jótállás!

Ara tucatonként
4, 6, 8, 10 korona.

Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzéket és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az **OLLA** gummigyár Vien II/10. Praterstrasse No. 57.

HIRDETÉSEK

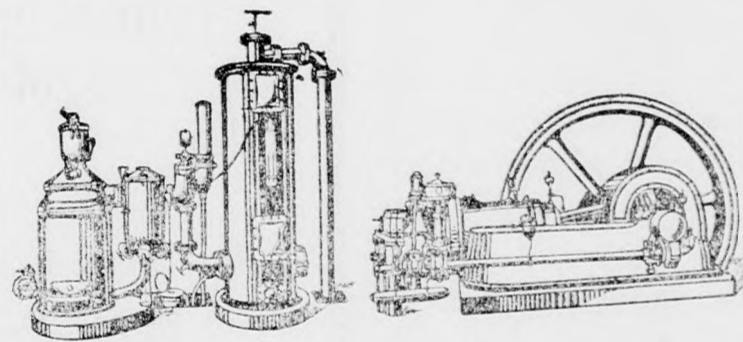
felvételnek
A KIADÓHIVATALBAN

Figyelem!

Mielőtt motort vesz, kérjen tőlünk ajánlatot, mert a világon a legjobb az eredeti **BENZ** szivógázmotor.

Anthrazit, faszén, brikett és hasonló tüzelőanyagokhoz egyaránt alkalmas.
Bármily nagyságban azonnal szállíthatók.

Kedvező
fizetési
feltételek!

Olcsó
árak!

Benzin-, gáz- és nyersolajmotorok legegyszerűbb kivitelben.

Gazdasági és ipari célra legmesszebb menő szavatosság mellett kaphatók
KALMÁR és **ENGEL** motor- és gépgyárában
BUDAPEST, V., Lipót-körut 22. szám.

Árjegyzék ingyen!

Szakember kiküldetése díjtalan!

Alkalmi vétel!

ÉRTESETÉS.

Olcsó árak!

Van szerencsém a n. é. építő- és építettő közönség szíves tudomására adni, hogy **zalalövői deszkametszőmön** jó minőségű, zsiros-, vörösfenyő-deszka, padló, heveder, lécz, valamint asztalosok részére legjobb minőségű fehérfenyő deszka és padló, valamint tölgy-deszka és heveder régi árait, a felhalmozódott nagy készletem miatt

mélyen leszállítottam.

Tehát aki faanyagszükségletét **olcsón, jutányosan** akarja beszerezni, az

zalalövői metszőmön
meglepő olcsó árak

mellét eszközölheti.

Nagyobb vételeknél
külön árengedmény!

Tisztelettel
FRIM JÓNÁS
gőzfűrésztulajdonos
Zalalövön.